

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

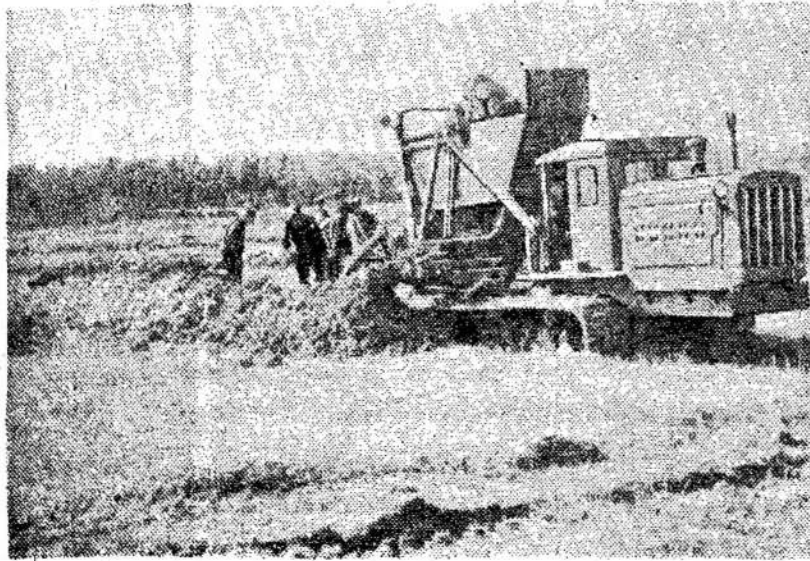
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 40

Penktadienis, Saplio (October) 14, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Su technikos pagalba nu-sausinamos Lietuvos žemės. Čia matome Kavarsko raju-

no "Paryžiaus komunos" kolkūio laukuose daugiakau-šį ekskavatorių kasant grio-

vius. Ekskavatorių vairuoja J. Zardeckas.

Sako Kanadai Reikia Kastro, Bet Pats Pearsonas Nenori Būti Juomi

MONTREAL. — Kanados liberalų lyderis, kalbėdamas čia radio ir televizijos žinių direktorių asociacijos metinėje konvencijoje, pareiškė, jog reikia, kad kada nors kuris kanadietis vyktų į New Yorką užsiaugines barzdą ir stogtu marškinių kalnie-rium ir pagrumotų uždarymu DEW linijos ir pardavi-mu uranijaus Tarybų Sąjun-gai.

Gaitskello Bėdos Nuolatos Didėja

MANCHESTER. — Brita-nijos Darbo Partijos lyderio Hugh Gaitskello bėdos ne mažėja, o didėja. Prie to, kad didžiama pasisakė prieš jo nuklinę politiką, prisidė-jo įtakingo parlamento na-rio reikalavimas, kad Gaits-kellas būtų išmestas iš va-dovybės.

Kalbėdamas savo konsti-tuencijoje, Konni Zilliacus, į-takingas darbietis ir parla-mento narys, viešai išstojo prieš Gaitskellą ir reikalavo, kad būtina reikia išmesti jį iš vadovybės.

Jis sako, kad Gaitskellas sugriauts partiją, norėdamas suderinti darbo partijos poli-tiką su liberalų ir konser-vatų programa, derinama prie Pentagono (JAV mili-taristų centro).

Girdi, mūsų vidurinio dy-džio ratas negirgždas užtek-tinai, kad atkreiptų į save atydą.

Kaip jis sakė, tai ameri-kiečiams priklauso 95 pro-centai Kanados auto indust-rijos, 89 procentai gumos industrijos, 71 procentas du-jų ir aliejaus industrijos, 81 procentas tekstilės industri-jos.

Bet viskas, ką jis "kast-riško" darytų, tai įspėtų a-merikiečius, kad kanadiečiai susirūpinę dėl savo ekono-mijos virtimo Jungtinių Valstijų įmonėse skyriumi.

Jungtinių Valstijų kapita-las buvęs reikalingas dėl Ka-nados augimo, bet dabar esą kitaip ir kanadiečiai tu-rėtų duoti amerikiečiams su-prasti, kad jų dominacija nepatinka.

Jis, tačiau, nepasiūlė, kad Kanada darytų ką nors rim-tesnio, kad išlaikius nepri-klausomybę. Išrodo, kad jis daugiausiai susirūpinęs "de-magogais", kurie ragina im-tis rimtesnių žygių Kanados nepriklausomybei išsaugoti.

Pearsonas, kaip ir kiti to-kie, priversti kalbėti apie tai, kadangi yra žmonių, ku-rie rimtai susirūpinę Kana-dos nepriklausomybe. Bet jie nedarė nieko būdami valdžio-je, nedarys ir ateityje, jei-gu kada bus vėl valdžioje. Nedaro ir dabartinė valdžia. Jei bus kas daroma, tai tik-

tai tuomet, jeigu visuomenė privers. Žinoma, jeigu nebus vėlu.

Kaip jau matėt, pačios svarbiausios industrijos mil-žiniškoj didžiuj priklauso amerikiečiams. Kanadiečiai savo šalyje krauna turtus svetimšaliams.

Paskelbė Karo Stovį Ispanijoje

PARYZIUS. — Laikraščio "Humanite" pranešimu, Ispanijos diktatoriaus Franko vyriausybė priėmė įstatymą įvesti šalyje karo stovį.

Pagal naująjį įstatymą, bet kuris susirinkimas, ku-ris, valdžios nuomone, gali reikšti opoziciją dabartinei vyriausybei, o taip pat bet kuris streikas šalies įmonė-se bus laikomas "kariniu maištu".

Prasižengusius patvarky-mui teis karo lauko teismas.

Johannesburg. — Pietų Afrikos baltieji 849.958 bal-sais prieš 775.878 pasisakė už respubliką. Negrai netu-rėjo balso, nors jie sudaro 9 dešimtdalius šalies gyven-tojų.

Premjeras dabar gali kreiptis į parlamentą, kad priimtų įstatymą tuo reika-lu.

Kinija Atmesta, Bet Gal Paskutinį Kartą

JUNGTINĖS TAUTOS. — Jungtinės Tautos dar kar-tą atsisakė svarstyti Kini-jos Liaudies Respublikos pri-ėmimo klausimą, bet tur būt paskutinį kartą. Taip išsi-reiškia nekurie stebėtojai.

Kada buvo balsuojamas Kinijos klausimo uždėjimas ant dienotvarkės, 42 šalys galsavo prieš, o 34 balsavo už. Taigi, tik 8 balsų daugu-ma buvo atmesta. Bet tuom kartu net 22 susilaikė. Reiškia, didžiuna šalių stojo už Kinijos klausimo svarstymą, tik ne visos drįso pakelti ranką. Susilaikė nuo balsavi-mo naujai priimtos, kurios matomai bijojo užrūstinti a-merikiečius, turėdamos viltį gauti šį tą iš amerikiečių.

Kai kurie stebėtojai reiškia mintį, kad patys ameri-kiečiai nebedrįs priešintis ki-tais metais, nes gali nebe-gauti užtektinai paramos. Juk ir dabar juos viešai pa-laikė tik 42 šalys iš 98.

Su amerikiečiais balsavo ir Kanada su Britanija, kurios dažnai pakalba, kad absur-das laikyti 700 milijonų šalį

už Jungtinių Tautų ribų. Ma-tote, kiek "nepriklausomy-bės" yra. Kiek sveiko pro-to. Nors ir mato, kad tai juo-kinga politika, bet jeigu va-das taip daro, tai ir mums reikia sekti.

Nepriėmimas Kinijos į Jungtines Tautas, be abeio-nės, nesumazins Kinijos reikšmės pasaulyje. Reikės skaitytis su Kinija, nori ar ne.

Kas dar pažymėtina, kad amerikiečius palaikė NATO šalys ir daugiausia Lotynų Amerikos valstybės. Su Ta-rybų Sąjunga stojo didžio-sios neutralios valstybės, kaip Indija, Indonezija ir ki-tos. Jeigu imti žmonių skai-čių, tai už priėmimą stovė-o daug daugiau žmonių, negu prieš.

Atsinešimas linkui Kinijos duoda vaizdą, kokia politi-ka veikia Jungtinėse Tautose. Panašiai imamos ir kitos pro-blemos. Ne logika, ne svei-kas protas vyrauja, o siau-ra, partizaniška politika, ve-dama Jungtinių Valstijų, ku-rioms dar vis pavyksta su-rinkti užtektinai balsų savo pusėn.

Nusmerkė Mirtin Policijos Vada

SEOUL. — Teismas nu-smerkė mirtin Seoulo metro-polio policijos viršininką už įsakymą šaudyti į demonst-rantus prie Syngman Rhee palocijų praėjusį balandį. Bu-vo užmušta 150 demonstran-tų.

Jo padėjėjai priteisė kalė-jimą iki gyvos galvos.

Trisdešimt penki kiti Rhee valdžios žmonės buvo nuteis-ti nuo 10 mėnesių iki 5 me-tų kalėjimo.

TAIPEI. — Čiang Kai-še-ko oponentas Lei Chen nu-teistas 10 metų aklėjimo už bandymą suorganizuoti o-pozicinę partiją.

Du jo padėjėjai prie jo leidžiamo laikraščio taipgi nuteisti kalėjimam.

Jis buvo kaltinamas ne tik opozicija nacionalistų politi-kai, bet ir laikymu pas save komunistų šnipu. Tas "šni-pas" nuteistas 12 metų.

Lumumbos Itaka Vėl Padidėjo

LEOPOLDVILLE. — Nu-verstojo premjero Patrice Lumumba itaka Kongo pasta-ruoju laiku vėl padidėjo. Ma-tomai dėl to, kad Mobutu su-daryta valdžia nepajėgia rei-kalų sutvarkyti.

Aną dieną Lumumba važi-nėjo po miestą ir sakė pra-kalbas, kurioms žmonės karštai pritarė. Jį lydėjo to paties Mobuto kareiviai ir policija.

Sukilo policininkai prieš savo viršininkus dėl neišmo-kėjimo algų. Jie daugelį jų enėmė ir išvežė į policijos stovyklą.

Lumumba sakė žmonėms, kad jis paims valdžią į savo rankas. Esą reikalinga ap-valyti Kongą ne tik nuo bel-gų, bet ir Jungtinių Tautų kariuomenės, kad užtikrinus Kongui laisvę ir nepriklauso-mybę.

Iš Kanados Gyvenimo

Ottawoje svarstomas Kanados konstitucijos klausimas, dalyvaujant visų provincijų prokurorams, vadovybėje federalio teisingumo ministro Fultono.

Pačioj pradžioj paaiškėjo, kad federalė vyriausybė pasirengusi tikrai pusę žingsnio ženksti. Savo plane ji siūlo pirma paimti iš Britanijos tikrai pusę. Tai yra, patvarkyti taip, kad Kanados konstitucijos taisymą atliktų Kanada ir Britanija. Tik vėliau perimti reikalą visai.

Eilės provincijų atstovai tuoj pasakė, kad tai būtų apgaulinėjimas Kanados vi suomenės.

Toronto miesta valdyba tur būt pakeis kelių dešimtų metų senumo įstatymą, draudžiantį savivaldybės tarnautojams dalyvauti politikoje. Tas patvarkymas per dešimtis metų savivaldybės tarnautojus laikė antraeiliais piliečiais.

Paakstinimą pakeisti šį nedemokratišką patvarkymą davė parlamento priimtas teisių bilius, kuris sako, kad visi šalies piliečiai turi žodžio, susirinkimų ir kitas teises.

Federalis darbų ministras Walkeris paskelbė, kad federalė valdžia planuoja išleisti \$100,000,000 viešiesiems darbams ateinančią žiemą.

Per žiemą bus pastatyta 80 standartinių pašto ofisų, 12 didesnių, taipgi atlikta eilė kitų darbų šalyje.

Jungtinių Valstijų cukraus kompanijos reikalauja, kad Kanados teismas sulaukytų Novaškotijos banką nuo išmokėjimo Kubai \$1,100,000 už Japonijai perduotą cukrų. Šios kompanijos neteko cukraus įmonių Kuboje, tai dabar, su Kanados teismo pagalba, nori užgrobti japonų mokesčių Kubai už Kubos cukrų.

Kanadoj lankysis Tarybų Sąjungos prekybiniai atstovai su tikslu užsakyti Kanados gaminių. Jeigu bus sulagta su gamintojais, tai Tarybų Sąjungos užsakymai duos ne vienam kanadiečiui darbo visą žiemą.

Tarybų Sąjunga, kaip žinia, susitarusi su Kanada pirkti dvigubai daugiau Kanadoje, negu Kanada perka Tarybų Sąjungoje.

Toronto universitete veikia komitetas už nuklinį nusiginklavimą. Jo veikloje dalyvauja ir kairieji studentai, priklausę prie jaunų komunistų organizacijos. Socialdemokratinė pažinių studentams tas nepatiko ir jie

norėjo pravaryti tarimą, kad komunistai nebūtų priimami.

Komiteto pirmininkas Howard Adelman, atsakydamas tiems CCF-rikams, pasakė: "Bendras Universitetų Veikimas už Nuklinį Nusiginklavimą mano, kad bešališkas nusistatymas ir individualių teisės yra svarbiau, negu užgerinimas makartiškų raudonėdžių choro".

Tie raudonėdžiai gavo vos 4 balsus, kada buvo paleista ant balsavimo.

Janos Hagl, kuris 1956 metais didlapių buvo išgarsintas kaip "herojus", kadangi jis gyrėsi, kad jis nuvertęs Budapešte nuo pastolio Station statulą laike sukilimo, šiomis dienomis vėl išgarsėjo.

Dabar Montreale jis buvo patrauktas į teismą už grumojimą šautuvu dviem pikietininkams prie Dominion Bridge kompanijos įmonių.

Liberalai Ontarijoj visai nusišpicavo.

Savo kokuse jie nutarė reikalauti, kad Hydro komisijos pirmininkas Duncan rezignuotų.

Girdi, jis lankosi Tarybų Sąjungoj, Kinijoje, baliavoja pas Cyrus Eatoną su Chrusčiovu, o neturi laiko dalyvauti Hydro reikalų tyrinėjimuose.

Paaiški, kad liberalams ne tiek svarbu Hydro klausimas kiek jo populiarėjimas dėl jo

placios pažinties su Eatonu, dėl jo vizitų socialistiniuose kraštuose su Hydro ekspertais.

Kanadietis

Pardavimui

Arti 200 akerių farma, su 72 akeriais tabakui auginti teisėmis (rights). Dvi geros stubos, dvi didelės daržinės (barns), aštuonios džiovyklos (kilns), viena didelė šiltadaržė (greenhouse). Du dubeltavi garažiai, 5 traktoriai. Visas apšildymas dujomis (gasu). Pigus nuo ledų ir gaisro draudimas. Arti miesto ir mokyklų. Savininkas Stasys Repšys, Rodney, Ont. Telefonas 8-W-2.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aklų ir Akinų Specialistas

J. E. Merritt & Son
Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoje

1. LIETUVA ŠIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybė nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje. Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kaucija, kuri gražinama nustosius naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

VYTAUTO MONTVILOS RASTAI. Tomas I. Poezija. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 267. Antras tomas Poezija ir proza. Knyga 584 puslapių. Knygyne Nr. 268.

POJIMI KELIAI. A. Baltrūnas. Apysaka. Tomas pirmas. Knyga 364 puslapių. Knygyne Nr. 269. Antras tomas. Knyga 360 puslapių. Knygyne Nr. 270.

DAINAVOS ŠALIES SENŲ ŽMONIŲ PADAVIDAI. V. Krėvė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 271.

LAIKAS IR RAŠYTOJAI. Ant. Venclova. Straipsniai apie literatūrą ir rašytojus. Knyga 768 puslapių. Knygyne Nr. 272.

KARPATŲ RAPSODIJA. Bela Ilešas. Romanas. Knyga 728 puslapių. Knygyne \$273.

MES-MEND. M. Šaginian. Romanas-Pasaka. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 274.

PASAKOJIMAI APIE ISPANIJĄ. Žanis Gryva. Knyga 272 puslapių. Knygyne Nr. 275.

KARJERISTAI. J. Grušas. Romanas. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 276.

RINKTINĖ. A. Jasutis. Lyrika-Apsakymai-Apybraižos. Knyga 252 puslapių. Knygyne Nr. 277.

GYVENIMO VERPETUOSE. Senas Vincas. Apysakos. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 278.

PILKOJI VILKĖ. Dž. Kervudas. Apsakymai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 279.

AKLĖSIS MUZIKANTAS. V. Korolenka. Apysaka. Knyga 168 puslapių. Knygyne Nr. 280.

SENOVĖS ESTŲ LIAUDIES PASAKOS. Surinktos F. Kreivaldc. Gražiai iliustruota. Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 281.

KUPIŠKĖNŲ SENOVĖ. Elvira Dulaitienė (Glemžaitė). Etnografija ir Tautosaka. Knyga 472 puslapių. Knygyne Nr. 282.

ANTANAS VIENUOLIS. J. Stonys. Gražiai iliustruota rašytojo biografija. Knyga 92 pusl. Knygyne Nr. 283.

SUANAI arba Bretainė 1788 metais. Romanas. Knyga 400 puslapių. Knygyne Nr. 284.

PONJA BOVARI. G. Floberas. Apysaka. Knyga 410 puslapių. Knygyne Nr. 285.

JUODIEJI DEJIMANTAI. Moras Jokajus. Romanas. Knyga 412 puslapių. Knygyne Nr. 286.

VASARA. O. Lutsas. Jaunųjų gyvenimo vaizdai. Knyga 448 puslapių. Knygyne Nr. 287.

MŪSŲ PASAKOS. Suriško ir paruošė S. Tījūnaitis. Knyga 360 puslapių. Knygyne Nr. 288.

MIRTIES ŠOKIS. B. Kelemanas. Romanas. Knyga 530 puslapių. Knygyne Nr. 289.

PINGVINŲ SALA. Anatolis Fransas. Apysaka. Knyga 352 puslapių. Knygyne Nr. 290.

VAISVILA, žemaičių Baudžiauninkų Vadas. -St. Vainekienė. Romanas. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 291.

GIRIOI AIDI ŠŪVIAI. P. Kutka. Partizano atsiminimai. Knyga 284 puslapių. Knygyne Nr. 292.

VĖLINĖS. A. Mickevičius. Poema. Knyga 376 puslapių. Knygyne Nr. 293.

LIAUDŽIAI PAKILUS. K. Klorys. Iš atsiminimų. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 294.

TARYBŲ LIETUVOJ

Gyvenimas Kasdien Gražėja

A. Venckūnas

Pasvalio rajono "Kovos" kolūkio pirmininkas

Kažkurią šeštadienio popietę į kolūkio kontorą, plačiai šypsodamasis, įžengė mūsų šoferis Kostas Pūkevičius.

— Dragai, — kreipėsi jis į mane ir buhalterę V. Breimelytę, — prašau rytoj ateiti pas mane į įkurtuves naujuose namuose.

— Praturtėjai, Kostai, prisigyvenai, tikriausiai, netrukus ir "Volgą" nusipirksi. — neiškentė nepajuokavusi buhalterė.

— O kodėl man nenusipirki ir "Volgos", — atsakė Pūkevičius.

Mūsų pokalbis tuo ir pasibaigė. Tačiau šio eilinio kolūkiečio žodžiai apie nuolat gerėjantį gyvenimą, apie "Volgą" patvirtino tai, ką aš buvau girdėjęs kalbant daugelį kolūkiečių.

Štai keletas pavyzdžių apie kolūkio augimą. 1955 m. grūdinių kultūrų derlingumas iš ha tebuvo tik 4,7 centnerio. Bulvių, cukrinių runkelių, linų ir kitų kultūrų taip pat menki derliai. Tų pačių metų apyskaita rodo, kad 100 ha naudmenų tebuvo pagaminta vos 84 centneriai pieno, o 100 ha ariamos žemės po 16 centnerių kiaulienos. Visos metinės kolūkio pajamos sudarė tik 700,000 rublių.

Peržvelkime praėjusių metų pasiekimus. Iš kiekvieno ha surinkome jau po 16 cent grūdų, šimtui ha naudmenų

Cia matome darbo pirmūnę Birutę Gečaitę Šilutės rajono Sakučių tarybinio ūkio pievose.

pagaminome po 340 centnerių pieno, o iš karvės primelžėme jau po 2,878 kg pieno. Šimtui ha ariamos buvo pagaminta po 47 centnerius kiaulienos. Praėjusiais metais kolūkis gavo 3 milijonus 919 tūkstančių rublių pajamų.

Užsukime šiandien į kolūkį ir pamatysime puikias mechanizuotas karvides, naujūtes kiaulides, arklides, mechanines dirbtuves, garažus, grūdų džiovyklas. Šiandien kolūkio laukuose pamatysime dirbant net 16 įvairių traktorių, grūdų nuėmimo ir siloso kombainų, linaroves ir kitokią techniką.

Tačiau, kalbėdami apie kolūkio augimą, apie mūsų pasiekimus, negalime nekalbėti apie žmones, apie tuos puikiuosius ir darbščiuosius kolūkiečius, kurių rankos pasiekė minėtus laimėjimus, kurie sukuria visas gėrybes. Visi gerbiam ir mylime Kazė Bivainytę. Ši puiki kiauulių šėrikė pernai iš kiekvienos paršvės gavo ir išaugino po 26 paršelius. Šiais metais Bivainytė išpareigojo išauginti jau po 30 paršelių. Na, o kas nežino mūsų Jekaterinos Novikovos! Per pirmąjį pusmetį ši geriausia rajone melžėja iš kiekvienos karvės primelžė daugiau kaip po 2-300 kg pieno. Jekaterina davė žodį per visus metus iš kiekvienos karvės primelžti po 4,000 kg pieno. Kiaulių šėrikė Janė Pilpavičiūtė pati viena jau nupenėjo daugiau kaip du šimtus bekonų.

— Per metus išauginsiu 500 bekonų, — pasakė Janė. Ir mes esame tikri — Janė savo žodį ištesės.

Sunku ir išvardinti visus geriausius kolūkio žmones. Teisingiausia bus pasakius — pas mus visi geri.

Visada stengiamės, kad būtų svarus kolūkiečio darbdienis. Praėjusiais metais už darbdienį buvo išduota po 11 rublių ir po 2,5 kg duoninių grūdų, neskaitant cukraus, daržovių, gyvuliams pašarų ir kitų produktų. Toks darbdienis skatina žmones gerai dirbti. Taip antai Antano Bivainio 5 asmenų šeima pernai išdirbo 2,243 darbdienius, t. y. kiekvienas asmuo išdirbo beveik po 450 darbdienų.

Kolūkis teikia savo nariams visokeriopą paramą. Kaip visur, taip ir pas mus buvo ir dar yra tokių kolūkiečių šeimų, kurios niekada neturėjo nuosavų namų. O ką reiškia turėti nuosavus namus, gerai žino tik tas, kas

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas Justas Paleckis, kurs pastaruoju metu lankėsi Japonijoje. Jis vadovavo Tarybų Sąjungos delegacijai tarptautinėje parlamentarij konferencijai Tokijo mieste.

pats buvo benamis, ponų kumetis-samdinys. Kolūkio valdyba ir nusprendė padėti tokiems žmonėms. Eilei kolūkiečių kolūkis padėjo įsigyti standartinius namus, suteikdamas 5 metams pinigines paskolas. Kitiems kolūkiečiams padėjome apsirūpinti statybinėmis medžiagomis, atsigabenti jas. Kadangi turime savo stalių dirbtuves, tai visada padedame naujakuriams pasigaminti duris, langus ir kt.

Atostogos kolūkyje. Ir ne bet kokios atostogos, bet apmokamos. Šią naują mes ėmėme įgyvendinti jau 1956 metais. Kokiu būdu kolūkiečiai gauna apmokamas atostogas? Ogi šitaip. Pirmiausia jis turi būti išdirbęs nustatytą darbdienų minimumą. Neišdirbusiems metinio darbdienų minimumo atostogos neduodamos. Už dvylikos dienų atostogas priskaitomi darbdieniai, atsižvelgiant į per metus išdirbtų darbdienų skaičių.

Pas mus yra pasenusių, nedarbingų ir neturinčių kas išlaiko šeimų ar paskirų asmenų. Kolūkis tapo jiems tikroji šeima. Antai 89 metų senukas Stasys Vytartas kas mėnesį iš savišalpos kastos gauna po 40 kg grūdų ir 50 rb. Tokių pasenusių asmenų kolūkyje yra vienuolika, ir visi gauna reikiamą paramą.

Pasitaiko, kad žmogų išrinkta nelaimė. Antai Balys Šidlauskas nusilaužė koją. Nelaimė nemaža, todėl jam buvo išduota vienkartinė pašalpa — 500 kg grūdų ir 500 rublių. Kolūkietį Jurgį Jarašūną pritrėnkė žaibas. Jam paskirta pašalpa 300 kg grūdų ir 500 rublių. Povilui Rut-

kauskui krito karvė. Jam į pagalbą atėjo kolūkis, suteikdamas 4,000 rublių pašalpa.

Laikino nedarbingumo ar ligos atveju kolūkiečiui už kiekvieną dieną išmokama pašalpa po 7 rublius.

Niekada kolūkiečiai taip netroško mokytis kaip dabar. Mokosi ir jaunas, ir senas. Ir čia kolūkis teikia žmonėms nemažą paramą. Šidlausko, Breimelio, Karoblio ir kitų kolūkiečių vaikams kolūkis išmoka stipendijas. Jie gali sėkmingai mokytis Joniškėlio vidurinėje mokykloje, gyventi ten esančiame internate.

Daugiau kaip 10 kolūkiečių mokosi vakarinėje dirbinių jaunimo mokykloje. Kolūkis duoda jiems apmokamas atostogas egzaminų metu, parenka tokią darbą, kuris netrukdytų mokytis. Yra pas mus ir tokių kolūkiečių, kurie neakivaizdiniu būdu mokosi technikuose ar aukštosiose mokyklose. Šie kolūkio nariai gauna mėnesį apmokamų atostogų, kolūkis apmoka jiems kelionę vykstant į egzaminų sesijas.

Kolūkyje yra erdvūs nauji kultūros namai, biblioteka, skaitykla. Du kartus per savaitę atvyksta kinas. O kur dar dramos ir šokių rataliai, choras, sporto kolektyvas.

Neseniai kolūkiečius pradžiugino dar viena naujiena — kolūkin atėjo elektra. Ji ne tik apšvietė kolūkiečių namus, bet ir palengvina atlikti daug darbo jėgos reikalaujančius darbus.

Graži mūsų kolūkio dąbartis. Bet dar gražesnė bus jo ateitis. Kadangi kolūkis ekonomiškai pajėgus, mes dar labiau rūpinsimės žmonėmis. Artimiausiu metu pastatysime pirtį bei maisto, pramoninių prekių parduotuvę ir buitinio aptarnavimo įmonę (siuivyklą ir batų dirbtuvę). Gyvenvietėje išasfaltuosime gatves, įrengsime

Kompozitorius Konstantinas Galkauskas.

Neseniai Vilniaus visuomenė atžymėjo jo 85-ąsias gimimo metines.

vandentiekį, kanalizaciją. Stos į rikiuotą naujas sporto aikštynas, bus įrengtas parkas ir užbaigtos apšodinti medeliais gatvės. Nuo sekančių metų pradėsime mokėti pensijas kolūkiečiams.

Savaime suprantama, kad už visa tai, ką mes suteikiame kolūkiečiams, jie kolūkiui atsilygins dar našesniu, dar stropesniu darbu. Jie gerai žino, kad kuo labiau augs ir stiprės kolūkis, tuo labiau gerės ir jų pačių gyvenimas.

Kolektyviai Dirbant

Jau dešimt metų praejo, kai Jiezno rajono Šieštuvėnų apylinkės gyventojai susibūrė į vieną bendrą šeimą — kolūkį, kurį pavadino "Aušra".

Daug kas pasikeitė žmogaus gyvenime. Niekaip negalima palyginti dabartinio kaimo su ankstesniu. Visą pakeitė tie trumpi dešimt metų. Štai Antanas Jurksa turėjo mažytį sklypelį žemės, menką, sulūžusią pirkelę, karvę... Tai buvo visas jo turtas. Gi dabar Antanas pasistatė gražų namą, įsigijo daug vertingų daiktų.

Štai kad ir mano vaikystė. Prabėgo ji vargstant. Tėvas turėjo vos trejetą ha žemės, o šeima — didelė. Ne iš gero gyvenimo jis leido mus pas buožes ganyti galvijus, pats dirbo nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro. Argi tada galėjai pagalvoti apie šviesesnį gyvenimą, knygą, kiną, poilsį? Aš ir daugelis kitų negalim atsi-džiaugti savo vaikų laime, kada jiems yra suteiktos visos galimybės mokytis, pasirinkti mėgstamą darbą, naudotis didžiuliais kultūros lo-bytais.

Buržuaziniame kaime nebuvė radijo, klubo-skaityklos. Dabar be šito, atrodo, negalima gyventi. Labai daug prenumeruojama ir laikraščių, nerasi to namo, kur nebūtų laikrodžių, dviračio. Ne vienas jau ir motociklu važinėja, mašinas ruošiasi pirkti. Taip, kolektyviai dirbant, atėjo į mūsų kaimą laimė.

P. Grabliauskas
"Aušros" kolūkio kolūkietis

Į SEPTYNMEČIO FONDA

KAUNAS. — Vakar popietų autoremontu gamyklos šaltkalvis M. Bružinskas išbandė savo naują prietaisą ir liko patenkintas. Racionalizacinis Bružinsko prietaisas leis kelias operacijas atlikti tomis pačiomis techninio staklėmis. Įmonės techninė taryba dar nespėjo tiksliai apskaičiuoti šio pasiūlymo ekonominio efekto. Bet jau dabar aišku, kad Bružinskas į įmonės septynmečio fondą įnešė ne mažiau kaip 10,000 rublių.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Visų kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

ŽMONIŲ VALIOS PILDYTOJA

Diefenbakerio vyriausybė, paties Diefenbakerio aiškiniu, yra žmonių valdžia, pildanti žmonių valią. Faktai, tačiau, rodo, kad ji retai kada pildo žmonių valią. Paskutiniu laikotarpiu ji net savo žodžius paneigė.

Daug kartų Kanados spauda, su labai mažomis išimtimis, stebėjosi, kodėl Kinija taip ilgai nepriimama į Jungtines Tautas. Pats premjeras Diefenbakeris yra išsireiškęs už priėmimą. Liberalų lyderis per kelis kartus pasisakė, kad laikas priimti Kiniją į Jungtines Tautas. Pasisako ir kitų partijų lyderiai, išskyrus gal tik socialkreditorius ir Kvebeko nacionalistus. Bet kada Kinijos klausimas buvo iškeltas Jungtinių Tautų politiniame komitete, Kanados atstovas balsavo prieš priėmimą.

Kanados elgėsi Jungtinėse Tautose Kinijos klausimu yra aiškus pavyzdys, kad Diefenbakerio vyriausybė visai nesiskaito su Kanados visuomenės opinija. Ji elgiasi taip, kaip Jungtinių Valstijų vyriausybė nori.

Toks Kanados elgėsi dar kartą pasako, kad Kanados vyriausybės žodis nieko nereiškia. Ji kalba apie Kanados neprigulmingą nusistatymą, bet taip nesielgia.

Toks uzurpatiškas nusistatymas ar toks nuolankavimas Jungtinėms Valstijoms yra pažeminimas Kanadai. Mažesnės valstybės, neturtingesnės pasielgia daug geriau, negu Kanada.

PRADEDA APSIZICRETI

Al. Gimantas Tėviškės Ziburiuose stato klausimą, ar gerai yra daroma, kuomet viskas, kas tik Tarybų Lietuvoje daroma, yra smerkiama. Jis paima net ir filmą "Adomas nori būti žmogum", kuri buvo parodyta Stratforde, Ontarijoj. Tas filmas veiksnių spaudoj buvo baisiai išpeiktas, bet blaiviau pasižiūrėjus į tą Lietuvos menininkų kūrinį buvo pastebėta, kad filmas visai neblogas. "Ir pastatymas ir režisūra, muzika, vaidyba, techniškas darbas, vien tik lietuviškųjų rankų kūrinys. Rankų, kurios filmų pramonėje dar turi labai ribotą patyrimą ir priemones..." O kaip vienas daktaras pasakęs, Adomas yra visiškai vykęs filmas.

Tarybų Lietuvai, kaip ir jos draugams užsienyje, be abejonės, toks neigiamas veiksnių atsinešimas į viską nesudaro jokios bėdos. Tik darosi gaila, kad mūsų tautiečiai taip žioplai elgiasi. Gerai, kad jie pradeda praregėti ir suprasti, kokiai pajukai jie išsistato su tokia savo "politika".

PRANAŠYSTĖ NEIŠSIPILDĖ

Kubos pabėgėliai, atsidūrę Kanadoj, spaudai ir televizijai pasakojo, kad Kastro vyriausybė neišsilaikys ilgiau kaip 30 dienų. Praėjo jau daugiau negu 30 dienų, o nematyti jokių ženklų, kad ji silpnėtų, nors spaudimas iš Amerikos nuolatos auga. Jie sakė, kad Kubos žmonės nuvers ją, nes ji nepakenčiama.

Tas primena ir mūsų "vaduotojų" pranašystes 10 metų atgal. Jie irgi sakė, kad jie nebus ilgai Kanadoje. Kiti pradžioje net angliškai nesimokino. Girdi, kam reikalinga. O dabar net ir kapines įsikūrė. Matyti jie jau įsitikinę, kad jų troškimai neišsipildys ir teks paguldyti savo šauklius čia.

Gyvenimas žmones mokina, o ne žmonės gyvenimą. Vienas dalykas norėti, o visai kitas dalykas gauti tai, ko nori. Grigaičiui, pavyzdžiui, nesudaro sunkumo paskelbti bolševizmui galą, bet jau 40 metų praėjo, kaip jis tą skelbia, o dar jokio galo nesimato. Išrodo, kad jis jau nebegali nieko išmokyti.

Daug kas bus nusivylęs paklausę tų pranašų. Jeigu būtų neklause, savo gyvenimą būtų sutvarkę geriau, nebūtų padarę tų skaudžių klaidų.

Pasaulio Diena

Justinas Marcinkevičius

Labas rytas,
Naujoji pasaulio diena,
Man ir saulę, ir dangų atnešus!
Tu be galo jauna
ir be galo sena.
Aš žiūriu į tave kaip į veidrodį —
mes juk panašūs.
Ką tu atnešei man dovanų?
Gal dainų?
Tai papilk jas ant stalo
su saulės šviesiais spinduliais,
Aš sužersiu į popierių jas —
tik nereikia liūdny,
Liūdnos dainos uždūsta,
eidamos žemės keliais.
Aš norėčiau, kad tu
savo jauna švaria ranka
Virš pasaulio dykynių
ir milijoninių miestų
Parašytum vieną vicintelį žodį:
TAIKA,
Kurs ir žolei, ir medžiui, ir žmogui
nepaperkamas savo aukštybėse šviestų.
Aš alsuoju tave,
o atrodo, kad saulę geriu.
Pulsas gaudo
nubudusį darbo gaudimą.
Zemei reikia dieny,
Kaip šaltinis, gavių ir švarių,
Zemė trokšta dienos,
kuri reikštų pasaulio gimimą.

Apie Viską ir iš Visur

Jungtinės Amerikos Valstijos, Britanija, Francija, Australija ir Kanada apturėjo "didelį smūgį" Jungtinėse Tautose. Pirmas toks atsitikimas Jungtinių Tautų istorijoje.

Jungtinės Tautos 45 balsais prieš 5 (44 susilaikius) atmetė Australijos pasiūlymą, Jungtinių Valstijų palaikomą, kad keturi didieji turėtų konferenciją aukščiausiam lygįje, vietoje Chruščiovo su Eisenhoweriu susitikimo, kaip siūlė neutraliosios. Už balsavo tikrai minėtos valstybės.

Sis įvykis aiškiai parodė, kad Jungtinės Valstijos nebegali tikėtis visuomet turėti didžiumą savo pusėj.

Britanijos Darbo Partija, kaip atrodo, nenori sekti pasakui savo lyderį Hugh Gaitskello.

Partijos konferencijoj didžiuma balsų buvo atmeta Gaitskello linija, reikalaujanti, kad Britanija pasilaikytų nuklinius ginklus ir stovėtų NATO eilėse.

Didžiuma pasisakė už tai, kad Britanija išsivadėtų nuklinių ginklų ir pasuktų neprigulminga kryptimi.

Gaitskell smarkiai puolė opozicionierius, bet nieko nepagelbėjo. Yra reikiama mintis, kad jam teks rezignuoti iš vadovybės.

Pietų Afrikoje buvo praveistas referendumas. Buvo atsiklausta, ko Pietų Afrikos

dabar britų dominija, ar tapdama žmonės nori, pasilikti kaip respublika. Bet referendumo galėjo dalyvauti tik baltieji, kurie tesudaro apie 1 dešimtadalį šalies gyventojų.

Devyni dešimtadaliai gyventojų, negrai ir kiti ne baltieji, neturėjo teisės dalyvauti balsavimuose.

Kaip žinia, Pietų Afrika yra įskaitoma į "laisvųjų tautų" šeimą.

Balsuotojų dauguma nuobalsavo, kad Pietų Afrika taptų respublika.

Siuos žodžius rašant dar nėra galutinų balsavimo dainių, bet matyti, kad Brazilijoje prezidentu bus Janio Quadros, neprigulmingųjų žmogus.

Jis gavo daug daugiau balsų, negu vyriausybės palaikomas žmogus. Vyriausybės žmogų palaike ir nacionalistai ir komunistai.

Mažai žinomas šis žmogus, bet matyti turi nemažą įtaką žmonėse.

Iškilo viršun naujas reiškinys Francijoje.

Francijos švietėjai, atstovaujant apšvietos aukščius, kaip ir jų unijas, paskelbė apeliaciją, kad Francijos vyriausybė siektų taikos Alžyre.

Si apeliacija suteikia didelę paramą intelektualų kampanijai už teisę atsiskirti nuo tarnavimo armijoj, kuri slopina Alžyro sukilėlius.

Apeliaciją pasirašė 67 žymūs mokytojai, mokytojų unijų pareigūnai, rašytojai, žurnalistai ir kiti.

Savo apeliacijoj jie sako, kad taika per derybas su sukilėliais yra vienintelis išėjimas iš 6 metų karo Alžyre.

Mobutu, kaip atrodo, ima viršų ant Lumubos. Vis daugiau ir daugiau parlamento narių atsimeta nuo Lumubos. Bet jis nelaimi savo pusėn Katangos provincijos lyderių.

Kada jis pasiuntė delegaciją iš 25 asmenų tartis su Katangos lyderiais, delegacija buvo sulaukyta aerodrome vos orlaivui nusileidus, o po dviejų valandų išsiųsta atgal, iš kur atvyko.

Tshombė, Katangos premjeras, matyti vistiek nori skirtis nuo Kongo.

Mobutu labai nepatenkinamas Jungtinėms Tautomis. Jam nepatinka Jungt. Tautų planas įsteigti JT administruojamą akademią karininkams lavinti. Jis vadina tai kolonializmu.

Jis taipgi pyksta, kad nebuvė leista jam pasiūsti 36 kadetus į Britaniją dėl lavinimosi.

Fidelis Kastras, Kubos lyderis, sugrįžęs namo pasakė, kad Jungtinių Valstijų prezidentiniai kandidatai, Kennedy ir Nikson, yra vaikai be barzdų.

Ištikro, klausant jų kalbų ant radio, skaitant apie jų "ginčus", išrodo, kad tai dviejų suaugusių vaikų darbas.

Republikonai ir demokratų yra tas pat. Nieku nesiskiria ir jų kandidatai. Nebent išlaukine išvaizda. Tuo tarpu jie vienas kitą niekina, kaip išmanydami. Ir vienas ir kitas niekam neverti, sprendžiant iš jų kalbų. Kada jie kalba apie savo oponentus, tai išrodo, kad Jungtinės Valstijos dar neturėjo tokių netikusių kandidatų prezidentus. Bet jie patys save giria, kaip išmanydami. Ir vienas ir kitas žada kalnus nugriauti, kad Amerika būtų galinga, kad jos žmonės būtų viskuo aprūpinti. Tik kažkodėl jie iki šiol to nepadarė.

Jungtinių Valstijų orlaivio nelaimės Bostono įlankoj priežastimi gali būti paukščiai. Atrasta negyvų starlingų pakilimo vietoj ir orlaivio sparnuose. Spėjama, kad paukščiai pateko į motorus ir sustabdė juos.

Iš 72 asmenų 61 žuvo, o likusieji buvo sunkiai sužeisti, kuomet orlaivis nukrito į vandenį. Kiti prigėrė negalėdami atsipalaidoti nuo sėdynių.

Pastabos

Viso pasaulio darbo žmonės, o ypatingai atsilikusių šalių, buvusių kolonijų žmonės, turėtų būti labai dėkingi komunistams, o ypatingai N. Chruščiovui.

Kodėl?

Todėl, kad N. Chruščiovas yra žmogus, kurs verčia net tokius ponus, kaip senatorius Gennedy ir viceprezidentas Niksonas, šaukti visu balsu, kad Amerika turi rūpintis padėti Azijos, Afrikos ir Pietų Amerikos žmonėms ekonominiai. Kitaip, girdi, tenai laimės Chruščiovas.

Jie net Amerikoje suranda 17.000.000 alkanų, kuriems būsianti duodama pagalba.

●
Ir kas būtų, jeigu nebūtų komunistinio pasaulio, nebūtų Chruščiovo?

Niekas net ir nežsimintų, kad yra žmonių, kurie gyvena skurde, neturi ne tik apsilvkti ir apsiauti, bet net ir žmoniškai pavalgyti.

Imperialistai neduotų savo kolonijoms nei pasijudinti.

●
Savo debatais ant televizijos Kennedy ir Niksonas dar kartą parodė pasauliui, kad jie apie taiką nei negalvoja.

Jie neketina, kuris gali būti geresnis Amerikai vadovauti kare, jei jau ne karštame, tai nors šaltame.

Kada Kennedy dar "nuolaidžiavo", sakė, kad jis nekariautų dėl mažų salelių prie Kinijos, tai Niksonas šaukė, kad jis nei pėdos tų salelių neatiduotų Kinijai, nors tos salelės priklauso ne Amerikai, o Kinijai.

●
Kyla klausimas, nejaugi Jungtinių Valstijų visi vadovai, visi žmonės taip persigandę pasaulio progreso?

Ir kur gi jie atsidurs taip įsibaigine?

Ir kas atsitiks, jeigu paaiškės, kad Tarybų Sąjunga ne tik pasiveja, bet ir pralenkia?

O kad taip gali būti, tai ir pats Kennedy daleidžia.

(Žinoma, jis prie to nelesiąs, jeigu būsiąs išrinktas prezidentu.)

●
Su Amerika vyksta tas pat, kaip su įvairiais čempionais.

Čempionai, atgyvenę savo galybės dienas, pamažu turi užleisti vietą kitiems, nors deda visas pastangas dar nepasiduoti.

Bet nori ar ne, ateina laikas užleisti vietą kitiems.

Amerika nebegali daug augti ir tvirtėti, o kiti dar tik pradeda. Su laiku pavys ir pralenks.

J. Y.

Tarybų Sąjunga buvo skaitomia atsilikusia šalimi. Dabar visur technika pavaiduoja žmones ir gyvulius. Šioj nuotraukoj matote sunkvežimius vežant kolektyviečių grūdus į elevatorius Krasnodaro teritorijoj. Po 950 sunkvežimių su grūdais į dieną atvažiuoja prie elevatoriaus.

Ką Kiti Rašo

Paryžiaus demokratai

Prancūzijos valdžia, kaip pranešama iš Paryžiaus, užsimanė pabausti tuos savo intelektualus, kurie pasisako už Alžyro nepriklausomybę ir laisvę.

Įvyko toks dalykas: Prieš kurį laiką Francūzijos intelektualai, daugiau kaip 140 jų, pasirašė po viešu pareiškimu, skelbiančiu, kad kiekvienas jaunas francūzas turi teisę atsakyti tarnauti kariuomenėje Alžyre. Kitais žodžiais: tie intelektualai netiesioginiai lyg ir ragino jaunus vyrus atsakyti kariuonę prieš alžyriečius, kovojančius už savo krašto laisvę.

Demokrato de Gaullio valdžia pasiryžo jiems už tai atkeršyti. Jinai pareiškė, kad visi tie intelektualai turį būti boikotuojami. Valstybiniuose teatruose joks aktorius, pasirašęs po pareiškimu, neturės teisės vaidinti, joks iš pasirašiusiųjų intelektualas nebus pileistas prie radijo, ir t. t.

Tarp kitų intelektualų, kuriems de Gaullio valdžia paskelbė boikotą, yra Jean Paul Sartre, Francois Sagan ir Simone de Beavoir — rašytojai; Simone Signoret ir Daniele Delorm — aktorai. Jie žinomi ne tik Francūzijoje, o ir už jos ribų.

Netoli važiuos de Gaullio valdžia su tokia savo demokratija!

— Laisvė

Chuliganizmas jų būdas "laisvinti"

Rugsėjo 24 naktį vėlei išdaužyti "Vilnius" raštinės langai ir apterštos raštinės sienos. Langų daužymas Čikagoje nėra nauja chuliganų "kultūra". Daugeliui tai atrodė paprastu dalyku.

Šiame atvejyje tačiau yra daugiau kaip paprastas chuliganizmas. Čia yra metodas. Šiame atvejyje chuliganiz-

mas yra mūsų priešų kovos priemonė.

Pirmiau "Vilnius" raštinės langai išdaužyti tuojau po premjero Chruščiovo Amerikoje apsilankymo, ir po to kai sugrižę Amerikos lietuvių turistai iš Lietuvos paskleidė gerų informacijų apie Lietuvos gyvenimą.

Dabar langai išdaužyti einant pikta propagandai prieš TSRS, prieš liaudies respublikas ir jų vadus atvykusius į Suvienujų Nacijų Organizacijos samblėją ir po mizernai nepavykusios demonstracijos Čikagoje prieš liaudies šalių atstovus SNO.

Reikia pridėti, dabar tai padaryta po tilpusio "Vilnyje" Justo Paleckio svarbaus laiško.

Taigi, išvados yra aiškios. Nežiūrint ar langus daužė mūsų priešai, kurie dedasi kovoją už "laisvą pasaulį", dar labiau už Lietuvos "išlaisvinimą", ar tai darė samdyti chuliganai, kaltininkais yra tie priešai, bent dalis jų, labiau desperatingi elementai.

Pastaruoju laiku "laisvinimo" biznis labai nustumtas. Bet apie tai kitą sykį pakalbėsime. Tiek reikia pasakyti, kad tas priešus labai erzina, desperacijon stumia.

Ką jie tikisi atsiekti tuom?

Nieko ir sau gero neatšies. Juk tas geriausia juos pačius numaskuoja. Jeigu, čia jie kovoja tokiomis priemonėmis, ko galima tikėtis, jei jie valdytų Lietuvą?

Argi galima tikėti, kad tie gaivalai kovoja už laisvę? Laisvės principas pirmiausia reikalauja kitam laisvės sąvaip protauti. O jie naudoja terorą prieš kitą protaujancius.

Tuom jie pasirodo ne kovotojais už laisvę, bet teroristais.

Kaip bile žmogus gali tikėti, kad jie nori Lietuvoje ar kur kitur laisvės, kuomet

jie naudoja tokias priemones?

Jeigu jie mano mus tuo įbauginti, jie nusivils. Tęsdami terorą jie dar daugiau žmonių nuo savęs atstums — jau daug atstūmė, ką patvirtina vėlesnieji įvykiai.

Mes žinome, kad ne visi mūsų politiniai priešai, juo labiau nevisi, kurie nesutinka su naująja Lietuvos santvarka imasi teroro priemonių. Bet mums ir visiems doriems žmonėms sunku atskirti vienus nuo kitų. Juk ir vieni jų ir kiti dedasi kovoją už laisvę, norį Lietuvą laisvinti.

Doresnieji žmonės, nežiūrint jų politinės ideologijos, turės atsipalaiduoti nuo chuliganizmo priemonių, nuo chuliganų "laisvės" ir jų "kultūros".

Visi pažangieji Amerikos lietuviai, visi dori žmonės pritaris mums, o ne tiems, kurie dedasi kovoją už laisvę, bet naudoja terorą.

Tokis Lietuvos "laisvinimas" ar tokiom priemonėm savo politikos pravedimas atgrasina visus dorus žmones.

Reikia taipgi pabrėžti, kad tokių priemonių griebiasi tik desperatai, netekę vilčių, neturį padarumo, nustoję žmoniškumo.

Ko nors laisvinimas jiems yra tik priedanga. Kovodami tokiomis priemonėmis jie nusimetą tą priedangą. Tuom jie palengvina mums parodyti jų tikrą veidą, jų klasitiną prisimetimą Lietuvos ar ko kito "laisvintojais".

— Vilnis

Gloria in excelsis!

Čikasos ir Cook apskrities taksų mokėtojai šiandien galime džiaugtis ir linksmintis, kaip per velykas: Frank Keenan jau vėl laisvas kaip paukštėlis.

Kas yra Frank Keenan ir kodėl mes turėtume džiaugtis jo laisve?

Keenan buvo Cook apskrities acesorius, t. y. jis sprendė kiek mes turime sumokėti valdžios palaikymui mokesčių.

Pasinėręs tokiose svarbiose pareigose Mr. Keenan pamiršo pats apie savo mokesčius. Bene 1956 metais teisme įrodyta, kad jis esąs skolnas net \$200.000.

Nuteistas 2 metam kalėjiman, bet su gera protekcija taip sukombinavo, kad patubdytas tik paskutinįją praeitų metų dieną.

"Atpakūtavojęs" už \$200.000 nepilnai 9 mėnesius, šiandien jis vėl laisvas.

Gloria in excelsis!

— L. Jonikas

Ieško naujų idėjų

Anglas žurnalistas A. Werth, pabuvęs Amerikoje ilgą laiką ir tūlą laiką mo-

ŠYPSENOS

Didžiausia laimė

"Ar tu matai tą vyrą tenai?" klausia berniukas mergaitę. "Tai mūsų mokyklos vedėjas. Biauriausias žmogus visoj mokykloj".

"Ar tu žinai kas aš?" passtatė klausimą mergaitė. "Aš esu to žmogaus dukte". "Ar tu žinai, kas aš esu?" nusigandęs klausia berniukas.

"Nežinau".

"Didžiausia mano laimė, kad tu nežinai", pasakė jis ir nubėgo.

Savų neliečia

Krautuvė ant staliuko sėdėjo didžiulis katinas. Šeiminkas gyrė, kad katinas yra didžiausias jo turtas, nes jis išgaudęs žiurkes ir apsaugęs jo prekes. Tuo tarpu per krautuvę perbėgo didelė žiurkė, o viduryje krautuvės stovėjusi moteris suriko ne savo balsu.

"Tu sakei, kad tavo katinas gauda žiurkes, bet kodėl jis nesivijo jos?" paklausė ji atsipeikėjusi.

"Lai pasirodo čia svetimos žiurkės", atsakė šeiminkas.

Laikas išgyvendinti

Vaikas klausė tėvą, ar jo tėvas mušdavo jį. Tėvas prisipažino.

"O kaip tavo tėvo tėvas, ar jis irgi mušdavo savo sūnų?"

"Taip", atsakė tėvas.

"Nejaugi jau negalima syktį ir ant visados išgyvendinti šį blogą paprotį?" tarė sūnus tvirtu balsu. "Tai gėda visai mūsų pakaleniškai".

kytojavęs Ohio valstijos universitete, parašė knygą "America in Doubt". Jisai neblogai užčiuopė pamatinius bruožus Amerikos inteligentijos, studentijos ir vidurinės klasės nudienų pergyvenimų. Tankiai nerimauja, abejoja, linkęs ieškoti naujų vertybių. Senos dogmos statomos po abejonės ženklų. Į politikos partijas pradedama giūrėti kritiškai. Pasireiškia lyg ir nauja politinė fermentacija.

Bet naujas kelias dar miglotas.

— L. Prūseika

Išgąsdino ar akis atidarė?

Visi dabar rašo ir kalba apie Jungtinių Tautų Generalinės Asamblijos 15-ąją sesiją. Ji svarbi. Ji gal patį svarbiausia visoje šios organizacijos istorijoje.

O ją tokią padarė Tarybų Sąjunga. Visi dabar tr' pri-

(Pabaiga ant 8 pusl.)

Kad Nacionalistinis Tvaikas Nenuodytų

Aš gimiau buržuazinėje šeimoje. Mano tėvas (Benediktas Tamoševičius) buvo stambus buržuazinis Lietuvos valdininkas, ilgus metus jis buvo paštų, telegrafo ir telefonų valdybos (departamento) direktorius, o 1926 m. kurį laiką ėjo susisiekimo ministro pareigas. Motina buvo dvarininkė. Jai priklausė 220 ha Paliepių dvaras (Kėdainių apskrityje, Josvainių valė.). Aišku, kad tokiais aplinkybėmis aš buvau auklėjamas reakcine dvasia.

Baigęs universitetą, pradėjau dirbti Teisės mokslų fakulteto baudžiamosios teisės ir proceso katedros asistentu, pirmą Kaune, o paskiau Vilniuje, ir kurį laiką dirbau dar lygiagrečiai ir neetatiniu teismo kandidatu. Į universiteto personalo tarpą lengvai patekau dėl savo socialinės kilmės ir padėties. Tuo metu tatai, o ne tikri gabumai, nulemdavo atranką į mokslo personalą. Pavyzdžiui, asistentu buvo liguistas išsigimėlis Julius Smetona (fasistinės Lietuvos "vačos" sūnelis), kuris ne tik visiškai nesuvokė bet kokių mokslinių problemų, bet nesugebėjo netgi logiškai protauti.

Išnaudojimo ir tamsos savivaliavimas Lietuvoje pasiegtą liaudžiai 1940 metais paverstus buržuazinę santvarką. Lietuvai įsijungus į tarybinių tautų šeimą, prasidėjo naujojo gyvenimo kūryba.

Deja, šalia naujo, besikuriančio socialistinio gyvenimo dar tebebuvo labai gajus senasis kapitalistinių liekanų pasaulis. Pradėjo savo pragaištingą veiklą pagrindinės nacionalistinės organizacijos, kurių didžiausioji, suvaidinusi tokį nelemtą vaidmenį mūsų krašto istorijoje, buvo vadınamasis "Aktyvistų frontas", su kurio veikla man teko tiesiog susidurti.

Sis "frontas" buvo sulipdytas iš įvairiausių buržuazinių grupuočių, bet pagrindinį vaidmenį jame vaidino krikščionys demokratai, o taip pat viena reakcingiausių nacionalistinių grupuočių — voldemarininkai. Šio "fronto" steigėjų tarpe buvo Karvelis, Bistras, Krupavičius bei jų uoliausi talkininkai — avantiūristai Prapuolenis, Sliesoraitis ir kiti.

"Aktyvistų frontas" turėjo antilaudinį pobūdį. Jo tikslas buvo paruošti dirva hitlerinei agresijai prieš Tarybų Sąjungą, ruošti šnipų ir diversantų gaujas. "Aktyvistai" buvo Hitlerio 5-oji kolona Lietuvoje. Be abejo, tik-

rieji kėsiai buvo dangstomi melagingais sūksniais apie "nepriklausomybę".

Buržuazinių nacionalistų pinklės netrukus ėmė spieštis ir apie mane.

Ir aš padariau didžiausią savo gyvenimo klaidą.

1941 metų pradžioje aš pasidaviau nacionalistiškai nusiteikusių draugų įkalbamas ir įsijungiau į "aktyvistų" juodą darbą.

Visą to meto "aktyvistų" organizacijų pragaištingumą aš gerai supratau kiek vėliau. Tai buvo plataus masto diversinė nacionalistinė organizacija, kurios tikslas buvo sužlugdyti išsivadavusios liaudies iškovojimus, atkurti išnaudotojišką santvarką. "Aktyvistai" buvo tikri lietuvių tautos išdavikai pilna to žodžio prasme. "Aktyvistų" centras buvo užsienyje — Vokietijoje. Visai pagrindinei veiklai tiesiog iš ten vadovavo Škirpa ir Skipitis. Ryšių su centru priedanga "aktyvistų" vadeivos perduodavo hitlerininkas s Lietuvoje sušnipinėtus duomenis. Pavyzdžiui, tokius ryšius palaikydavo V. Nas vičius, perduodamas įvairias žinias Škirpai ir Skipičiui ir gaudamas iš ten instrukcijas. Be kita ko, jis panaudodavo tam jauną vaikina Kadisių, gyvenantį Vokietijos pasienyje (prie Lazdijų) ir turėjusį giminaitį netoli Punsko. "Aktyvistai" rengė dirvą hitlerinei okupacijai Lietuvoje.

Šios pragaištingos veiklos metu palaipsniui aš buvau įtrauktas į centrinės pagrindinių nacionalistinių organizacijų grandis Vilniuje.

Į buržuazinį-nacionalistinį pagrindį palaipsniui įsitraukė keli universiteto mokslo personalo nariai, žymia dalimi iš jaunesniųjų (Jurkus, Čepas, Pliateris), tačiau kai kurie iš jų laikėsi palyginti gana rezervuoti. Mykolas Biržiškis žentas, dėstytojas St. Žakevičius stengėsi prasisiverbti į centrinės pagrindinių organizacijų grandis, visur siūlė savo paslaugas. Tai buvo karjeristas, kuris savo asmeniniam labui galėjo be jokių skrupulų paaukoti tūkstančių žmonių gerovę. St. Žakevičius įkalbinėdavo sutiktus nacionalistus, kad tinkamiausias būsimosios buržuazinės Lietuvos prezidentas galėjo būti ne kas kitas, o tik jo uošvis Mykolas Biržiška, turįs šiam postui nepakeičiamų talentų ir nuopelnų. Patsai Žakevičius tikėjosi tapsias šio būsimosio "rojaus" ministru pirmininku ir įvesias Smetonos pa-

vyzdžių Biržiškų šeimos diktatūrą.

Ir štai prasidėjo užpuolimas prieš Tarybų Sąjungą. Lietuva buvo okupuota.

Tomis niūriomis dienomis aš vis bridau nacionalistiniais šunkeliais. Nors jokiuose ginkluotuose veiksmuose nedalyvavau, bet, kaip buvęs nacionalistinio pogrindžio dalyvis, patekau į Vilniaus "aktyvistų" štabą propagandos skyriaus vedėju. Tačiau iliuzijos truko labai trumpai. Tučtuojau paaiškėjo, kad hitlerininkams Lietuvos kraštas buvo dalis "Ostlando" — kolonijinė teritorija, kurią jie artimiausiais metais norėjo apgyvendinti vokiečiais, išnaikinę vietas gyventojus. Šią politiką — gyventojų beatodairišką naikinimą ir vokiečių kolonizavimą — hitlerininkai nuosekliai ir vykdė per visą okupacijos laikotarpį. "Aktyvistai" jiems visur padėdavo.

Kad ir kaip "aktyvistai" stengėsi įtikti savo šeiminkams, netrukus jie pasidarė pastariesiems neberekalingi. "Aktyvistus" pakeitė voldemarininkai — aršiausi nacionalistai, susibūrę į "nacionalistų partiją". Jų priešakyje atsistojo nuolankus okupantų tarnas Kubiliūnas. Vilniuje susiorganizavo "nacionalistų partijos" komitetas, vadovaujamas voldemarininko Verbalio, Rimo, Bačkio ir kitų.

Būdinga, kad tuo metu buržuazinių nacionalistų tarpe buvo įsigalėjęs visiškai moralinis supuvimas. Didžioji dalis "aktyvistų" miestų "komitetų" pareigūnų ir kitokių nacionalistų kiekviena proga grobstė iš sandėlių, krautuvių įvairias gėrybes, sušaudytų piliečių daiktus. Plačiai įsigalėjo spekuliacija, korupcija, kyšininkavimas.

Kai hitlerinė Vokietija įklimpo kare ir pradėjo aiškėti, kad ji jo nelaimės, buržuaziniai nacionalistai pradėjo dairytis ir keisti taktiką savo antilaudinėje veikloje. Bet visas tariamai prieš hitlerininkus nukreiptas nacionalistinis veikimas iš tikrųjų tik pasitarnavo hitlerininkams, mulkindamas žmones ir įvairiais būdais, kovodamas prieš tikrąjį liaudies išsivadavimo judėjimą, vadovaujamą Komunistų partijos.

1941-1942 metų žiemą man teko susidurti daugiausia su J. Noreikos iniciatyva Vilniuje organizuojamu nacionalistiniu centru. Tokių "centrų" ir vyriausybų Lietuvoje tuo metu buvo bent keletas. Kiekvienas jų skelbėsi atstovaujantis lietuvių tautos, "demokratijos" interesams, o tikrovėje visi jie buvo naudingi hitlerininkams.

1942 metų rudenį J. Noreika ir keli kiti asmenys buvo

hitlerininkų suimti. Tačiau visa tai iš tikrųjų tebuvo faršas. Po mėnesio Noreika ir keli jo bendra žygiai buvo nuteisti išvežti darbams į Vokietiją. Tačiau, prieš išgabenant, jiems buvo sudarytos pernelyg geros sąlygos pabėgti — faktiškai juos paleido. Hitlerininkai puikiai suprato, kad J. Noreika jiems naudingesnis Lietuvoje, negu Reino pakrantėse.

Pažymėtina, jog per visą okupacijos laikotarpį, o ypač tuo metu, kai jau buvo akivaizdus visų buržuazinių nacionalistų planų žlugimas, vyko nepaliaujamos rietenos tarp atskirų narių ir politinių grupuočių, peštynės dėl valdžios, dėl įsivaizduojamųjų ministrų portfelių.

Visos šios buržuazinių nacionalistų rietenos, intrigos, asmeniškumai tik dar labiau mane įtikino, jog bet kurie buržuazinės santvarkos Lietuvoje atkūrimo planai yra nusikalstama nesąmonė. Aš pagaliau supratau, jog išeities reikia ieškoti ne dairantis į Vakarų imperialistus, o į liaudį, ir ten, iš kur darbo žmonių masės laukia išsivadavimo, — į Tarybų Sąjungą, į pergalingai žengiančią Tarybinę Armiją. Supratau, jog istorijos rato niekas neįstengs pasukti atgal ir jos ateitis ne tik Tarybų Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje priklauso socializmui. Nusprendžiau nebėgti į Vakarų ir, pasilikęs Tarybų Lietuvoje, įsijungti į kūrybinį socializmo statybos darbą.

Po Tarybinės Armijos didvyisiškų pergalių, atkūrus Tarybų Lietuvoje socialistinę santvarką, aš įsijungiau į taikų darbą ir metai iš metų stengiausi nuosirdžiu darbu įdėti nors ir labai nežymų indėlį į bendrąją socializmo statybą. Stebėdamas atsikuriantįjį gyvenimą, iš griuvė-

sių pakylančius miestus, naujas didžiules įmones, mašinas kolūkių laukuose, nuolat kylančią darbo žmonių kultūrą, aš visiškai įsitikinau, kad kiekvienam doram, sąmoningam žmogui pasaulyje gali būti tik vienas kelias — socializmo kelias.

Tačiau visus šiuos metus mane kaip sunki našta slėgė praeities klaidų prisiminimai, slėgė mintis, kad man neužteko drąsos apie juos viešai pareikšti, parodyti, kokia yra buržuazinio nacionalizmo esmė, į kokią prarają stūmė nacionalistai savo kraštą. O juk tie patys aršiausi nacionalistai, įsitaisę užjūriuose ir uoliai tarnaujantys naujesiems šeiminkams — amerikiniams imperialistiniams karo kurstytojams, nesiliauja šmeižę Tarybų Lietuvą, liaupsinę žmogėdišką nacionalizmą. Pasitaiko dar ir čia, Tarybų Lietuvoje, kad vienas kitas blogos valios žmogus, nenutraukęs ryšių su tamsia praeitimi, mėgintina pašnibždomis skleisti šitokias nuodingas mintis. Panašiai elgiasi kai kurie buvę buržuaziniai veikėjai, antai, Toliušis, Nasevičius ir kiti.

Ypač šiuo atžvilgiu būdingas buvusio advokato Toliušio elgesys. Buvęs liaudininkų partijos lyderis, kalbėjęs buržuaziniam seime apie "laisvę" ir "lygybę", bet faktiškai rėmęs fašistinį režimą ir bendradarbiavęs su Smetona, Toliušis ir dabar yra priešiškas liaudžiai. Būdinga, kad Toliušio politines pažiūras atitinka ir jo įsisavinti buržuazinės moralės principai. Nepaprastas gobšumas skatino jį nevengti įvairių sukybių, kad galėtų kuo daugiau pasipelnyti, jis nesibodėjo ir labai nežymų indėlį į bendrąją socializmo statybą. Stebėdamas atsikuriantįjį gyvenimą, iš griuvė-

Baltimore, Md.

Su liūdėsiu širdyje miniu vienu metų sukaktį, nuo mirties

Onos Deltuvienės

Spalio 17 d. 1959 m. staigiai mirtis išskyrė iš gyvųjų tarpo mano mylimą žmoną. Nors jau vleni metai prabėgo nuo tos liūdno dienos, tačiau Jos kilni atmintis pasilikus ir liekasi mano širdyje.

Lai būna Tau, mano brangioji, amžina ramybė.

Joseph Deltuva

Ne Visada Gudrieji Pasirodo Gudriais

S. KARPE

Mūsų pasaulio, tai yra Vakarų, diplomatai visuomet persistato labai gerais ir gudriais diplomatais. Jie moka "supiekti" raudonuosius ir t. t. Bet šioj Jungtinių Tautų sesijoje jie pasirodė nelyginant kaip tie babiloniečiai.

Štai ką apie Vakarų diplomatus raportuoja Globe and Mail reporteris iš Jungtinių Tautų apie Vakarų padėtį Jungtinėse Tautose po vieno posėdžio:

1) Viešas neutralistų pasaulis ir daugelis Lotynų Amerikos šalių išsilygiavo prieš Jungtines Valstijas, Kanada,

ar prašydamos reakcinių emigrantų išmokos. 1956-1958 metų laikotarpiu man teko kelis kartus susitikti su Tolušiu. Nors nebuvo su juo arčiau pažįstamas, bet iš pokalbių susidarė įspūdis, kad jis nekentė liaudies valdžios ir, kaip ir anksčiau, sėkia turto. Šie įspūdžiai rimtai pasitvirtino, kai pastarosiomis dienomis iš spaudos sužinojau įvairias Tolušio išdaigas.

Norėdamas prisidėti prie to, kad būtų galutinai užkirstas kelias nacionalistiniams tvaikiui nuodyti tarybinių žmonių, ypač jaunimo, sąmonei, aš ir ryžausi, pasakodamas apie savo praicitę klaidas, parodyti tikrąjį niešišką buržuazinio nacionalizmo veidą.

Pastaruoju metu man teko kelis kartus vaikščioti naujosios Kauno jūros pakrantėmis. Plačiai išsiliesę didžiuliai tyvuliuojančio vandens plotai iškalbingai šneka apie milžinišką kūrybinę tarybinių žmogaus galią, žmogaus, pajungiančio liaudies geovėi gamtos jėgas, prasiveržiančio į tarpplanetinės erdves, kuriančio žmoniškai šviesą ateitį. O pajūriuose skambančios linksmos jaunimo dainos ne mažiau iškalbingai byloja apie laimingą Tarybų Lietuvos darbo žmonių gyvenimą, gyvenimą, apie kurį šimtmečiais svajojo mūsų seneliai ir proseneliai. Ne! Šio šviesaus gyvenimo niekuomet daugiau nebesudrums praicitės šmėklos, taikaus kūrybingo darbo nenutrauks samdyti žudikai. Įvairiose žemės rutulio atkampėse dar tūno reapykantos pritivinkę žmonijos priešai, bet jie yra bėjęgiai prieš valią milijonų dorų žmonių, su viltimi žiūrinčių į didžiąją Socializmo šalį.

St. Tomouis

Britaniją, Franciją ir Australiją.

2) Kitos Vakarų Europos šalys atsisakė remti Jungtines Valstijas.

3) Komonveltas suskilo pusiau, Azijos ir Afrikos nariams supykus ant Australijos, Britanijos ir Kanados, net ir Naujajai Zelandijai atsisakant eiti kartu su Australija.

4) Nauji Jungtinių Tautų nariai iš Afrikos buvo apgauti šesčišiais parlamentariniiais gudravimais, kuriuose atrodė ir Jungtinių Tautų asamblėjos pirmininkas F. Bolen ėmė dalyvumą.

5) Jungtinės Valstijos ir Australija, Vakarų pozicijos "išradėjai", apkaltino vieną kitą (privatškuose pokalbiuose) apgavystėj.

6) Vakarai atsiūrė tokioj pozicijoj, kad išrodo, jog jie priešingi relaksacijai tarptautinio įsitempimo.

Kaip matom, didesnės košės negali būti diplomatų tarpe.

Ir tai dar ne viskas.

Savo veiksmais ponai suvykdė Indijo spremjerą Nehru. Tas net ištrankė savo pasiūlymą, kad Jungtinės Tautos išreikštų viltį, jog Eisenhoweris ir Chruščiovas susitikis ir pašalins nesusiurmatimą ju tarpe.

Blogiausia buvo tas, kad diplomatai labai negrežiai panaudojo parlamentarines cudrybes apėjimui nekuriu pasiūlymų, ypač Argentinos pasiūlymo perbalsuoti nekuriu pasiūlymo paragrafus.

Toronto Daily Star taipgi išėjo su editorialu dėl griežto atmetimo pakeisti Jungtinių Tautų sekretorių trijų asmenų sekretoriatu. Laikraštis neparemia Chruščiovo sumanymo, bet prieina išvados, kad Vakarų pozicija nesutampa s realybe.

Jungtinės Tautos sudaro Rytų, Vakarų ir neutraliosios šalys. Tuo tarpu Saugumo Taryboj pastoviais nariais Vakarai turi 4, o Rytai tik vieną, kai neutraliosios šalys nei vieno atstovo.

Padėtis nenormali. Bet Vakarai gina ją iš visų jėgų. Taj neišmintingas nusistatymas. Tiek pat neišmintingas, kaip ir priešinimasis Kinijos priėmimui.

Tas ir parodo, kodėl Jungtinės Tautos negali iškilti i atitinkamą lygį. Jas žlugdo kreiva politika, kuriai vadovauja Jungtines Valstijos.

BERLYNAS. — Sekmadienio naktj du vyrai padegė čia Amerikos radijo sto-

tj. Padegėjai spėjo pabėgti ir kaž kur pasislėpė. Kilęs gaisras greit užgesintas ir didelių nuostolių nepadarėta.

Stotis ir stoties administracija randasi Rias pastate, Vakarų Berlyno zonoje.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

S. S. Zostautai, Orillia, Ont., lankėsi Toronte ir pridavė LB paramai \$2.00 aukų. Anna Pajuodienė, Toronto, reikšdama padėką ją laike ligos lankiusiems, paaukojo LB paramai \$2.00.

J. R. K., Toronto, paaukojo \$20.00.

Svečias X., iš provincijos lankėsi LB raštinėje, atsinaujino sau ir giminėms prenumeratas ir paaukojo LB paramai \$50.00.

J. Ilgutis, Hespeler, Ont., lankėsi Toronte ir pridavė LB \$5.00 aukų.

J. L. Russell, Delhi, Ont., reikšdami padėką jų vedybinės sukakties paminėjimo ruošėjams, per P. Gavėną pridavė \$5.00 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

F. Kurkulis, Rochester, N. Y., \$5.50;

A. Pipiras, Pittsburgh, Pa., \$1.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

SDKLEP Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos Centro Pildomojo Komiteto finansinės apyvartos vedamose knygo-se, už laikotarpį nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d. 1960 m., padaryta revizija ir atrasta sekančiai:

Pajamų turėta:

Pašalpos fonde	\$1,073.05
Pomirtinės fonde	253.80
Atsargos fonde	322.70

Išlaidų turėta:

Pašalpos fonde	\$1,249.50
Pomirtinės fonde	440.00
Atsargos fonde	20.00
Su rugsėjo 30 d. 1960 m. Draugijos fonduose buvo:	

Pašalpos fonde	\$5,680.94
Pomirtinės fonde	3,830.88
Atsargos fonde	3,320.76

Viso	\$12,832.58
Paskolų bonų	\$13,000.00
Komiteto kaucijos	550.00

Bendrai viso	\$26,382.58
--------------	-------------

Paskolos bonai pirkti: iš pašalpos fondo \$2,000 ir iš pomirtinio fondo \$11,000.

Kontrolės komisija:

V. Mikšys
T. Rimdžius
K. Kilikevičius

Kreipimasis

Liaudies Balso Skaitytojus ir Rėmėjus

Gerbiami Draugai ir Draugės,

Nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. vedamas

Liaudies Balso Vajus

Gavimui Bent 100 Naujų Skaitytojų

Atnaujinimui Visų Esamų Prenumeratų

Sukėlimui \$4,000 Aukų Savaitraščio Paramai

Vajui uždaviniai dideli. Juos nusako dabartinė Liaudies Balso padėtis ir jų išpildymas yra būtinas reikalas dėl savaitraščio išlaikymo.

Kad vajas eitų planingiau, tai K.L.L.D. Rajonams siūlomos kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyje, gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$850 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyje, gauti 35 naujas prenumeratas, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$1,800 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyje, gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$450 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyje, gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$300 aukų.

Likusią dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėse Valstijose, Škotijoje, Anglijoje, Brazilijoje ir kitur.

Pavyzdingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono vardas bus atžymėtas ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, kuri nuo praeito vajaus randasi pavyzdingiausiai pasirodžiusio vajuje pirmo rajone globoje.

Vajininkų ar jų grupių lenktynės bus rekorduojamos punktais, sekančiai: už naują metinę prenumeratą 10 punktu, už atnaujintą 4 punktai ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 2 punktus.

Pirmiesiems penkiems vajininkams ar jų grupės skiriama dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — \$15; ketvirta — \$10; penkta — \$5.

Gautus vajaus darbo rezultatus prašome tuoju prisijusti. Ir spalio mėnesyje gauti vajaus veiklos rezultatai bus kredituojami vajaus saskaiton, o vajininkams už tą bus skiriami punktai.

Primename, kad kaip naujos, taip ir atnaujintos prenumeratos kaina Kanadoje, Škotijoje ir Anglijoje po \$4.00 metams. Jungtinėse Amerikos Valstijose, Tarybų Lietuvoje ir visur kitur po \$4.50 metams. Pusmetinė prenumerata — pusė metinės kainos.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus, pažangias organizacijas ir visus skaitytojus labai prašome kuo ryžtingiau pasidaruoti ir kiek galint gausiau paremti savaitraštį.

Liaudies Balso Administracija
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

A. Kmieliauskas sugrįžo iš Lenkijos, kur jis praleido 2 mėnesius savo gimtinėj.

Korespondento užklaustas, atsakė, kad vasara buvo lietinga, o apie įspūdžius sakė pats parašys. — spaudai.

Teko sužinoti, kad spalio 15 dieną bus Vytauto Klubo vakarienė. Ruošėjai sako nepavils atsilankiusių vakarienės.

Nepamirškite, kad ji įvyks spalio 15. Dalyvaukit.

Gautas pranešimas, kad S. Stanaitis randasi Generalinėj ligoninėj. Liga tiriama.

Vienas Montrealo sportas ėjo gatve be skrybėlės. Balandis pralėkdamas padarė didelį nemalonumą. Užsigavęs, per vietinę spaudą paskelbė karą balandžiams. Kovon buvo įtraukti net ir gydytojai.

Gydytojų manymu, balandžiai yra nešvarūs paukščiai mieste. dideli ligų bakterijų nešiotojai.

Jei miesto valdyba pasiskys prieš balandžius, tai Montreale jie bus išnaikinti, nors Humanistikumo Draugija smarkiai užtaria balandžius.

Buvęs miesto majoras J. Drapeau po priedanga naujos Civic partijos pranešė montrealiečiams, kad jis vėl kandidatuos į majorus.

Jis žada daug dalykų. Girdi, jis aprūpins bedarbius, kurių Montreale esą 50,000. Jis pravesias požeminį traukinį nuo Viau iki Atwater nekeliant taksų ir t. t.

Jeigu taip jis padarytų, tai būtų gerai, tik klausimas kyla, ar jis nors mažą dalį tų pažadų įgyvendintų. Visi geri besiruošiant rinkimams, tik paskui užmiršta pažadus.

Kvebeko provincijos policijos direktorius J. Burnet perspėja visus piliečius, kad loterijos yra nelegalės ir bus baudžiami visi platintojai ir pirkėjai.

Bet išimtis daroma bažny-

čioms. Jos gali gauti leidimą iš miestų ar valsčių valdybų, tik laimėjimai negali būti didesni kaip \$50.00.

Montrealo prielauka randasi už 1,000 mylių nuo Atlanto vandenyno. Skaitoma pirma po New Yorko) savo didumu ir patogumu. Vienu sykiu prielaukoj galima iškrauti ar pakrauti 131 laivą.

Prielauka turi 35 didelius sandėlius ir 5 javų elevatorius, į kuriuos telpa 22,262,000 bušelių.

Per praėjusį 8 mėnesių sezoną per prielauką perėjo 6,500 laivų ir 233,000 keleivių.

Dr. P. Allen medikų pasitarime raportavo, kad atelyje mirusio žmogaus sveikam širdis bus persodinta gyvam žmogui su silpna širdžia.

Montreale Viktorijos ligoninėj bandymai toj srityj davė gerus rezultatus.

B. K.

Kodėl Skambinama Varpais

Yra sukurta nemaža pasakojimų ir legendų apie "stebuklingus" varpus. kažkada, neva, nuskenčius ir vis neišskylančius. Tos legendos žmones ragina tikėti ir mels-tis, kad išvadotų varpus iš piktųjų dvasių karalystės.

Legendomis grindžiamas

ir pats varpų atsiradimas. Vienoje jų pasakojama, jog V amžiuje Nolo miesto (Italija) vyskupas poilsio metu lauke pradėjo prašyti dievo įvykdyti "stebuklą". Ir staiga jis išgirdęs malonų garsą, bet negalėjęs suprasti, iš kur jis sklinda. Pagaliau pastebėjo, kad skamba melsvos laukų gėlės — varpeliai. Šio "stebuklo" atminimui vyskupas liepęs nulieti didžiulį varinį varpą ir pakabinti jį bažnyčioje. Tai ir buvęs pirmasis pasaulij varpas. Tačiau ar iš tikrųjų taip buvo?

Iškasenos rodo, kad senovės tautos varpus žinojo jau prieš daugelį šimtų metų iki krikščionybės. Buvo rastas asirų varpas su piktųjų dvasių atvaizdais. Jis yra apie 3 tūkstančius metų senumo.

Senovės Egipte, Graikijoje ir Romoje daugelis pagoniškų šventyklų turėjo varpus. Mūsų dienomis Kinijoje, Japonijoje didžiuliai varpai puošia daugelį pagoniškų šventyklų. Visa tai leidžia tvirtinti, jog apie varpų "stebuklingumą" negali būti jokios kalbos, kadangi jie yra tik pagoniškų kultų liekana. Žinoma, su tuo nenori sutikti bažnyčia. Ji ir toliau apgaudinėja tikinčiuosius. Antai, dvasininkai varpus krikštija. Juos šlaksto vandeniu, tepa aliejais, kalba maldas. Vienoje tų maldų per varpų balsą dievas prašomas nukreipti audras, perkūnus į pragaištingas vietas. Visa tai daroma tik lengvatikiams apgauti, kadangi ir patys dvasininkai nuo perkūno ginas ne maldomis ir varpais. Pačioje aukščiausioje vietoje — virš bažnyčių kryžių — jie iškelia perkūnsargius, kad šie sutramdytų visagalius.

Per krikštą varpas, paprastai, gauna kurio nors "šventojo" vardą. Tuo būdu norima įrodyti, kad kažkada egzistavę, o gal išgalvoti fanatikai ir šiandien tvarko visus žemiškus reikalus, kad varpų skambėjimas turi magišką, paprastiems žmonėms nesuprantamą jėgą. Tačiau kaip gali tvarkyti žemiškus reikalus tie, kurie, dar gyvi būdami, visokiais būdais šalindavosi žmonių, vadindami šį pasaulį "pragaro karalyste", praleisdami visą gyvenimą dykumose arba, kad visi matytų, ant stulpo. Tiesą sakant, visos šios bažnyčios apeigos nėra naujos ir originalios.

Jau senų senovėje žmonės suteikdavo metalui atgamtišką jėgą, sugebančią išvysti velnius ar kitas piktąsias dvasias. Jauno mėnulio šviesoje daugelis genčių atlikdavo apeigas, kad išgelbėtų mėnulį nuo piktųjų dvasių užpuolimo. Tokių apeigų metu žmonės rinkdavo visa, ką tu-

rėdavo pagaminta iš metalo, ir barškindavo, stengdamiesi įbauginti piktas dvasias.

Kad šį pagonišką tikėjimą krikščionybė pasisavino, liudija ir sutinkami ant katalikų kažnyčių varpų užrašai: "Aš skambinu, nuvydamas griausmus, žaibus, velnius, piktą žmogų", "Šaukiu gyvuosius, raudu numirėlių, perkūnus laužau" ir t.t. Norima įtikinti, kad varpai gali turėti įtakos gamtos jėgoms. Bet juk visa tai yra tušti žodžiai. Žmonės, vis daugiau pajungdami sau gamtos jėgas, supranta, kokiomis priemonėmis bažnyčia visa laiką stengėsi juos išlaikyti tamsos ir prietarų vergovėje.

J. Lazauskas

Politinių ir mokslo žinių sklaidimo draugijos narys

HAVANA. — Šiomis dienomis veikiantis Siera kalnuose diversantams atlekęs iš užsienio lėktuvas B-26 bandė numesti ginklą. Kaip valdžia praneša, ginklai diversantams nepateko, juos susirinko saugumo organai.

Lėktuvas ginklus nuleido parašiuotais. Nuleistų ginklų vertė apie \$500,000. Ant pakietų rasti užrašai: Garbė Kristui Karaliui... prieš komunistą Fidel Castro.

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos gálva Walter Ulbricht kalbėdamas Liaudies taryboje pakartotinai reikalavo, kad Amerika ištrauktų savo karines jėgas iš Vakarų Berlyno zonos.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.) pažįsta. Jei premjeras Chruščiovas nebūtų "pasimaišęs", visos kitos valstybių galvos būtų miegojusios namie.

Vieni valstybių vadai jo išsigando, kiti, protingesni, pamatė auksinę progą prisidėti prie išsprendimo didžiųjų žmonių problemų. Ir jie suskrido.

Tik iš "prievertos" ir mūsų prezidentas susimylėjo ateiti į sesiją ir pasakyti prakalbą. Nebuvo planavęs, nebuvo galvojęs, bet kai pamatė, kad Chruščiovo pėdomis eina kitų valstybių vadai, jam jau kitos išėties nebe- paliko.

— A. Bimba

Paieškojimas

Paieškau savo pusbrolio Justino Paskevičiaus, seniau gyvenusio British Columbia. Prašau atsiliepti ar žinančių jo adresą pranešti. Yra svarbių reikalų.

Prašau rašyti šiuo adresu:

Juozas Paskevičius
14 Glenholme Ave.
Toronto 4, Ont.

DOVANŲ SIUNTINIAI | TARYBŲ SAJUNGA IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovy uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Danny Gallivan ir Bill Hewitt, sporto žaidynių pranešėjai ant radio, kurie dabar bus dažnai girdimi, kadangi vyksta futbolo ir ledo rutulio didieji žaidimai Kanadoj

ir Jungtinėse Valstijose. Nuotraukoj matote Maple Leaf Gardens Toronte, kur ledo rutulio žaidimai vyksta, o dešinėj — minėtus pranešėjus.

Mirė J. Mitalas

PORT ARTHUR, Ont. — Mirė Jonas Mitalas, gimęs 1899 metais, rugsėjo 22 d., Juškėnų kaime, Utenos apsk. Mirė rugsėjo 19. Buvo nevedęs, paliko brolių Toronte, seserį Lietuvoje. Penki metai atgal mirė jo brolis Port Arthur, buvęs Lietuvos aviacijos majoras.

Jonas buvo labai gero būdo žmogus. Buvo neskūpus, kur reikėjo. Ir sau nieko negailėjo. Atrodė labai sveikas žmogus, niekad nesirgo, buvo labai darbštus. Nors buvo 61 metų, bet neatrodė daugiau kaip 45. Manėms jis gyvens iki 100 metų.

Paskutinę dieną prieš mirimą buvo sveikas, bet ant rytojaus neatsikėlė, o naktį mirė širdies smūgiu.

Gyveno labai tvarkingai, alkoholio nevarėjo. Už tai turėjo sutaupų banke ir ūkį prie miesto. Šioj apylinkėj plati miško industrija, neblogai uždirba, bet daugelis praleidžia ant alkoholio. Alkoholio šinkoriams tokie labai patinka ir juos labai gerbia. Jis buvo tikras darbo žmogus ir rėmė tik darbininkų judėjimą, skaitė Liaudies Balsą ir dažnai paremdavo. Nedarbininkiškos spaudos jis neimdavo nei į rankas. Neturėjo jokių prietarų, nepriklausė religijoms.

Paskutinius 10 metų dirbo popierinėj. Dažnai sakė, kad jeigu žinotų, kaip ilgai gyvens, tai mestų, nes jis jau turėjo sutaupų.

Palaidojo jo brolis Antanas nusivežęs į Torontą. Išėkis, drauge, Kanados žemelėj.

Portarturietis

Mirė Jonas Mickus

Gauta žinia, kad Rodney apylinkėj gyvenęs buvęs torontietis Jonas Mickus mirė, sulaukęs virš 60 metų amžiaus.

Laidotuvės įvyko trečią dieną.

Padėkos Žodis

DELHI, Ont. — Spalio 1 d. mums palieka malonius prisiminimus. Tą dieną mūsų gerieji draugai ir artimieji surpošė mūs dvidešimts metų vedybinės sukakties paminėjimą, puikų pokylį. Šia proga mes reiškiamė nuoširdžią padėką visiems pokylyje dalyvavusiems, o ypatingai jo ruošėjams Tamašauskams, Dumšams, Garnešams ir Skuodžiams. Jūsų ryžtingos pastangos ir mum įteiktos vertingos dovanos amžinai paliks mūsų mintyse!

J. L. Russell

WINDSOR, CANADA

Ar Važiuositė Detroitan?

Detroitiečiai jau skelbia, kad jie vėl turės didelį rengimą "Best of Music" November 6 d., 1960 m. Iš Chicagos pas juos atvažiuos Kanklių Choras, vadovaujamas Joseph Kenston (Kenstavičius), ir duos muzikos programą.

Parengimas įvyks buvusioj Lietuvių Svetainėj, ant 25th Street ir West Vernor Highway, Detroitė. Prasidės 4 val. po pietų. O iš vakaro, November 5 d. bus banketas Detroito Lietuvių Klube 4114 West Vernor Highway, pasitikimui Chicagiečių.

1959 metais rudenį, daug lietuvių iš Windsor ir apylinkės buvo Detroitė pamatyti operą "Zaporozietis už Dunojaus", o šį metą tikimasi dar daugiau. Tiketų dėl banketo ir "Best of Music" iš anksto galite nusipirkti pas windsorietį Antaną Rimšą arba pas Detroito Lietuvių Klubo bendradarbius.

Taigi, visi kanadiečiai taisykitės batus dėl parengimų ir renkitės pamatyti "Best of Music" ir pasisvečiuoti su Chicagiečiais November 5 ir 6 d. Detroitė.

Mikas Detroitietis

Padėkos Žodis

Pereitą šeštadienį mūsų artimųjų draugų ir giminių torontiečių suruoštas puikus pokylis mūsų 15 metų vedy-

binės sukakties paminėjimui niekuomet neišnyks iš mūsų atminties. Tas pokylis, malonūs linkėjimai ir įvairios vertingos dovanos niekuomet neišnyks iš mūsų atminties.

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykit telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokesčiai yra Ukrainska Knyha nustatyti.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Visiems pokylyje dalyvavusiems, prie jo prisidėjusiems, bet negalėjusiems dalyvauti, o ypatingai jo ruošėjams ir ruošėjams, reiškiamė širdingiausią ačiū.

J. ir R. Kuktarai
Toronto, Ont.

Padėka

Čia viešai noriu tarti ačiū visoms už užuojautą man praėjusioj ligoj. Ačiū Moterų Klubui ir abiem brolienėms už tokias puikias dovanas. Nors ir norėčiau, bet trūktų

čia vietos išvardinti visas drauges, kurios tokių gražių gėlių ir dovanų atsiuntė, ir mano sirgimo valandas sutrumpinot ir palengvinot savo atsilankymu.

Jūsų visų gerumas ir draugiškumas liks mano širdyje ant visados. Ačiū.

Annie Pajuodienė

West Orange, N. J. — Niksonas sako, kad jeigu demokratams laimės prezidentinius rinkimus, tai šalyje pragyvenimas pabrangs 25 procentais.

Siuntiniai! iš Hamiltono

į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST

Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

H. KORSAKIENĖ

Laikinoji Sostinė

Romanas

(Tąsa)

Tačiau šie žodžiai, palietę Audrės klausą, nesmigo giliau į jos sąmonę. Ir ji kumštelėjo Levutę:

— Tas pačiam vidury, prie žalios vėliavos, matai? Gražus, ar ne?

— Tas... nutilk!

— Mes turime ugdyti Lietuvos didybės idėją... — toliau pleveno per salę rektoriaus žodžiai. — O tam, jaunieji kolegos, turime būti valstybiškai ir tautiškai sąmoningi. Susiklausę po tautos vado nešama vėliava! Įvairios korporacijų spalvos teneskiria jūsų, kaip to kas siekia, o tegu artina ir jungia! Pro patria! Vivat, crescat, floreat! — rektoriaus balsas ėmė didingai kilti, pereinamas į liūliuojantį ūbavimą. Salė suosė, susiūbavo. — Mūsų Alma Mater priima jus jaunieji kolegos, nuo šios dienos savo tikraisiais nariais — Vytauto Didžiojo universiteto studentais! Jaunieji, sursum corda! Spaudžiu visiems naujai imatrikuluotiems studentams dešinę ranką!

Salė pakilo, sugriaudė "Gaudeamus igitur", net aukštos lubos sudrebėjo!

Audrės nugara bėgiojo šiurmelės. Kažkas aštriai kutenos nosį. Štai ir ji — narys šios vieningos studentų minios! Pagaliau išmušė ilgai laukta valanda: Ji studentė!

Nemokėdama lotyniškos giesmės žodžių, Audrė žiojosi kartu su visais ir dėjosi giedanti. Tik nušėčius studentų himno garsams, ji staiga susigriebė ir susijaudinusi palinko į Levutę.

— O rankas? Kada rektorius spaus mums rankas?

— Pasakė gi "spaudžiu visiems", — išstusisame Levutės veide Audrė išskaitė tą patį nusivylimą.

Netrukus universitete prasidėjo pirmo semestro paskaitos.

Audrė nusipirko storą sąsiuvinį juodu viršeliu ir prieš kiekvieną paskaitą užimdavo vietą pirmame suole. Ji degė nekantrumu surašyti į savo sąsiuvinį kiekvieną akademinės išminties žodį, skelbiamą iš katedros.

Levutė ir šiuo atveju buvo laimingesnė už ją. Gamtos mokslų fakultete paskaitos ir praktikos darbai prasidėjo pirmomis rugsėjo dienomis. Ir tai buvo, kaip išdidžiai pareiškė Levutė, tikras mokslas — histologija, neorganinė chemija, anatomija... Ir tai skambėjo iš tiesų labai j-

tikinamai! Levutė įsigijo baltą chalata ir lankėsi prokuratoriume medikams piaustinėjant lavonus. Praktikos darbų metu ji žiūrėjo pro mikroskopą į kraujo lašą ir piešė sąsiuvinyje amfibijų lašteles. Grįždavo Levutė į namus nusidirbusi, pabalusi, su pykstančia širdim nuo formalino kvapo, pati visa persikvėpusi juo, bet rimta ir tikinti į biologijos mokslų vertę. Apie savo profesorius ir atliekamus praktikos darbus ji pasakojo pagarbiai, pabrėždama savo pranašumą prieš Audrę — humanitarę: girdi, pas mus tai ne jūsų plepalai... Ir iš tikrųjų Audrė kol kas neturėjo kuo pasigirti...

Jos fakultete pirmasis, nors taip pat pavėluotai pradėjo skaityti "Įvadą į filosofiją" ekstrordinarinis profesorius Friburgo filosofijos mokslų daktaras Smulkštys. Tai buvo sunkios eisenos, stambaus sudėjimo žmogus. Placiuveidys, gausiomis vilnimis gulančiais ant kaktos plaukais ir gašliomis lūpomis, jis atrodė itin pasaulietiška, nors apvali apykaklė, baltu lankeliu juosiant jo kaklą, rodė priklausantį dvasiškų luomui. Jaukus intymumas dvelkė iš jo, kai užgulęs krūtine katedrą ir nudelbęs žvilgsnį į užrašus, jis skaitė netikėtai tyliai balsu, su giliais atsikvėpimais, panašus į didelį katina, narnantį panosėje. Kartkartėmis, pakėlęs nuo užrašų akis, jis smalsiu žvilgsniu perbėgdavo pirmose eilėse susėdusių studentų veidukus.

Kiekviena jo paskaita prasidėdavo ir baigėdavo mažai žinomomis vokiečių filosofu Maksu Seleriu ir būdavo taip prisotinta nesuprantamų sveitomybių, jog paprastam lietuviškam žodžiui joje pasidarydavo ankšta.

— Gerbiamosios ir gerbiamieji! — iš gilumos atsikvėpęs, tyliai murmėjo profesorius. — Labai prašau jus įsidėmėti, kad Maksas Seleris reiškė tam tikrą rezervą supresensualizmui, kuriame, a propos, žiūrėjo nukrypimą į gnotiškai pažintą absoliutą. Gerbiamosios ir gerbiamieji! — vėl gilus atsikvėpimas. — Anot Makso Selerio, tai buvo būties proceso dogmatizavimas racionalistiniais argumentais. Dar daugiau, gerbiamosios ir gerbiamieji! Tai buvo bandymas įvesti filosofijon imaginatyvinį turinį. Taip, gerbiamosios ir gerbiamieji... — Ir vėl atsikvėpęs, profeso-

rius valandėlei pakeldavo nuo užrašų žvilgsnį ir pralūždavo juo it smailiu čiuptuvėliu pirmąjį suolą. Jo akyse ruseno jauna ir perdėm žemiška ugnelė.

Nuo šių barskančių lyg skarda žodžių Audrei tino smegenys, o narnantis profesorius balsas ir gilūs jo atodūsiai ją migdyte migdė. Ji pati nepajusdavo, kaip nuvargusi jos mintis, nepajėgdama įsikibti į gvildenamas katedroje filosofijos tezes, nuplansodavo kažkur toli toli... Įsikandusi pieštuko galą, užsimiršusi į žai spoksodavo ji pro auditorijos langą, už kurio, nužerta perregimos rudens šviesos, užė gatvė ir iš lėto sukosi ore pageltęs lapas. Jai prisimindavo rudeniniai gluosniai žvirgzdės pakrantėje ir virpančios drebulės, barstančios į upę citrininius lapelius. Nuo tų skaudžiai pažįstamų vaizdų jai sildavo krūtinę ir drėkdavo akys, ir visu aštrumu ji pajusdavo, kokia ji čia viena ir pasimetusi šioje pilnoje studentų auditorijoje. Ūmai susigriebusi, ji puldavo niekinti save: istizelė! Molio gniūžtė! Nė maž nepriaugusi klausyti filosofijos paskaitų! Ak, kokia iš jos studentė! — ehrendyla! Įbedusi žvilgsnį į kietą profesoriaus apykaklę, įsivėrusią jam į pagurklį, ji iš naujo vertė save susikaupiti, o nesuprantami filosofijos terminai įkyri spiečių žvimbė jai pro ausis.

Įdomesni buvo akademiniai ketvirčiai — penkiolika minučių pertraukos tarp paskaitų. Suėrškus elektriniam skambučiui, iš visų auditorijų išvirsdavo studentai, sausakimšai pripildydami ilgą koridorių. Merginos vaikščiojo susikibusios po dvi, o korporantai, pasipuošę įvairiaspalvėmis perpeitinėmis juostelėmis, asistavo joms iš šalies. Tik Audrė tebekriuksojo koridoriaus pasieniu. Pavydžiu žvilgsniu ji lydėjo tuos naujokus, kurie, susiradę vietą vienoje ar kitoje korporacijoje, patenkinti kaukšėjo koridorium, užsidėję naujas kepurėles. O ji, nevykėlė, vis dar niekur nemokėjo pritaipiti.

Iš tolo sekdamas išsipuošusius savo kolegas, Audrė pasijusdavo greta jų nevaizdą ir pilka. Ji gėdijosi savo senų batelių su auliukais ir išėjusios iš mados suknelės. Vos gavusi iš motinos pinigų, ji pasiskubino nusipirkti senamiestyje žalią languotą megztuką ir platų diržą, vildamasi, kad šie daiktai iš karto suteiks jai didmiestiško puošnumo. Jei kuris nors jaunuolis nužiūrėdavo ją nuo galvos ligi kojų, ji dėjosi to nepastebinti ir, krestelėjusi trumpai apkirptas garbanėles, išdidžiai nusisukdavo nuo reikšmingo, šaukiančio

ją žvilgsnio, nors širdyje vis labiau bodėjosi vienuma. Ir laukė. Gerai pati nežinodama — ko. Visa perimta neaiškių nuojautų ir to neramaus laukimo, ji buvo tarsi sklidina taurė, kiekvieną akimirką galinti pasilieti.

Kai vėl nudzirgzdavo skambutis, suvarydamas gaudžiantį koridoriaus klegesį į auditorijas, Audrė nejuociomis išslinkdavo į rūbinę ir, pasiėmusi palta, išeidavo į gatvę.

Slampinėdama viena po Laisvės alėją, ji gailiai žvaltėsi, bene pamatys kur iš skersgatvio išeinantį Tada. Jis dingo, tarsi skradžiai žemę būtų prasmegęs. Nuo pat atvažiavimo dienos Audrė nebematė jo, ilgėjosi ir nerimo. Kas galėjo nutikti, kad brolis tada neatėjo į centrinę paštą?

Laisvės alėjoje liepsnojo vaiskiai geltonas ruduo. Atrodė, kad oras, gaubiantis miestą, buvo sugėręs į save rudens spalvas ir sroveno toks perregimai gelsvas, perkviptęs mirštančiais lapais. Tik aukštai, apie ruduojančius Žaliojo kalno ir Aleksoto slautus, nusagstyti spalvingais namukais, driekėsi skystas, pilkšvai violetinis rūkas.

Saligatviu, vakarinės saulės atokaitoje, dykinėjančiu žingsniu vaikščiojo elegantiškos Kauno ponios. Jų naujus rudeninius paltus ir angliško sukirpimo kostiumus puosė brangių žvėriukų kailiai. Daugiausia čia matei laisvai užmestas ant peties žilas Kanados lapas ir apsiuvijusias apie kaklus žvilgančias Aliaskos audines. Viena kita stambaus rangovo ar tūlo banko valdytojo žmona galėjo pasididžiuoti dar retesne prabanga — kibirkščiujančiu Sibiro sabalu. Už tat švelniakailė Lietuvos girių kiauinė arba rudoji laputė tarsi pirštu prikišamai liudijo, kad jų savininkė tėra neaukštos kategorijos valdininko žmona.

Prisidengusios veidus reitais tinkliukais ir skleisdamos aplinkui kvėpalų aromata, visos šios ponios žingsniavo pilnos išdidaus įsitikinimo, kad pagrindinė laikinosios sostinės gatvė, išstačiusi vitrinose užsieninę prabangą, priklauso tik joms! Ir Audrė kukliai traukėsi šaligatvio pakraštėlin...

Ilgėliau ji stabtelėjo ties didžiule konfekciono "Rru-Fru" vitrina: manekenas, nusustingęs koketiškoje pozėje, įbrido lyg į marių putas į praskleistus rietimus srovenančio atlaso, minkšto aksono ir besimainančio įvairiomis varšomis šilko.

Gretimose vitrinose, paberti ant juodo dugno, žėranavo žiedai, karojo ilgos virtinės baltų lyg pieno šlakas

perlų, sviro sunkūs vėriniai geltono kaip liepų medus gintaro.

Atsidususi Audrė kaukšėjo po šalį, vieniša ir nuliūdusi.

Mėnesio pradžioje motina atsiuntė Audrei šimtą litų ir parašė: "... jei užteks, nusipirk iš tų pinigų ir išieginčius batelius. Aš žinau, kad tau jų labai reikia. O paltui, kaip žadėjau, šiemet neįstengsiu atsiųsti..." Dar motina rašė, kad apie Rūškiavą praužusios didelės liūtys, laukai pažliugę ir dėdė Jokūbas nespejęs nusikasti bulvių. O bankas seneniai užprotestavęs dar vieną vekselį. Ir daktaras Didžiokas, žiravęs tą vekselį, turėjęs išpirkti. "Dabar aš jam ir į akis nebega-liu pažiūrėti..." — skundėsi laiške motina.

Paskutinis blyškus spindulys užgavo Laisvės alėjos namų stogus ir užgeso. Krenstanti prieblanda ėmė skubiai tvindyti miestą tirštais šešėliais. Tik vakaris dangaus skliauto pakraštys dar skleidė gelsvą, tirpstančią šviesą.

Kulniuoti vienai ilgąja Vyduono alėja į tuščią kambarį miesto pakraštį Audrei nesinorėjo. Levutė iš praktikos darbų pareidavo vėlai ir pasidarė kažkokia neatvira, nesneki, tarsi slepianti širdyje niūrią paslaptį. Ir Audrė, jau stipriai judama kojose nuovargi, atkakliai plumpsėjo gatve savo sunkiais, pačiužų plokštelėmis pakaustytais batais...

Nusimetusi pavakario snaudulį, Laisvės alėja atgijo. Saligatviai tirščiau prisipildė praevių, prie užsienio firmų atstovybių užsiplieskė reklamu šviesos, paslaugiai siūlydamos įvairias prekes. Mirgėdamos reklamos įtikinėjo, kad geriausia pasaulyje "Coty" kosmetika sugražina jaunystę ir grožį, o "Van Houten" šašao — garantuoja sveikatą ir jėgą.

Mašinių sirenos, neskubių žingsnių aidėjimas, skardūs sūksniai berniukščių, parduvinėjančių vakarinę laikraščių laidą, prislopinti džazbando garsai, prasiveržią pro kavinių ir restoranų langus, ir sausas rudeninių liepų šnarėjimas — viskas susiliejo į vieną miesto gausmą. Įsiklausiusi į jį, susigūžusi ir įtraukusi į rankoves paširpusias rankas, Audrė panešėjo į iškritusį iš lizdo paukščiuką palaužtu sparnu. Vakarinė Laisvės alėja, žibėdama žiburių akimis, nesustingęs koketiškoje pozėje, įbrido lyg į marių putas į praskleistus rietimus srovenančio atlaso, minkšto aksono ir besimainančio įvairiomis varšomis šilko.

Gretimose vitrinose, paberti ant juodo dugno, žėranavo žiedai, karojo ilgos virtinės baltų lyg pieno šlakas

vėriniai medus kauksė nuliū motina litų ir nusi- viginus kad tau ui, kaip tengsiu ina ra- vą pra- laukai bas ne- O protesta- Ir dak- avęs tą "Da- nebege- kundėsi spindu- jos na- Kren- skubiai s šeš- angaus sklei- švie- ja Vy- ambarj- ei ne- ktikos ir pa- ra, ne- širdyje rė, jau se nuo- mpsėjo bačiūzų stytais akario atgi- pri- zsenio plieskė augiai prekes. itiki- sauly- sugra- oži, o — ga- ėgą. skubių kardūs parda- dikraš- džaz- zia pro angus, y šna- liejo j- Isi- si ir j- pašir- pane- aukš- t. Va- žibė- a, ne- varg- ne, jai gera- uojuau- ė ūmai žings- iversi- vaka- anista!

neturėjo. Jai rodėsi, kad kažkas nežinomas, bet žadėtas laukia jos ten ir didžiai nekantrauja.

Pavakare į universitetą rinkosi visa valdininkaujanti studentija. Ilgas koridorius priminė dabar mažą vakarinį bulvarą.

Cia užbėgdavo gauti profesoriant parašo ir jau beplinkantis ministerijos referentas, juodą katiliuką tam kartui pakeitęs korporantiška kepurėle. Kas vakaras ateidavo "pašifuoti" koridorių ir smulkūs įvairių kontorių tarnautojėliai, nuo ilgo sėdėjimo išblizgintais kelniais užpakaliais, taip pat išdidžiai persijuosę krūtines margo- mis juostelėmis. Galėjai čia pamatyti ir jau pagyvenusį pradžios mokyklos mokytoją, rimtą šeimos tėvą, siekiantį įsigyti mokslo cenzą ir pakelti savo atlyginimą. Kauksėdama aukštomis kulinimis, vaikščiojo čia ir tūla pablyškusi kanceliarijos mašininkė, lakuotais nagais ir sodriai išdažytomis lūpomis, lyg tikra dama, užsimitusi ant pečių juodsidabrinę la-putę.

Ak, ta švelnioji laputė bereikšmėmis sagų akimis! Kiek skurdžių taupymo mėnesių nusitęsė nežinon, atsisakant sotesnio karnio, bilieto į kiną ir į teatrą, kol šis minkštas žvėriukas pagaliau apsirangė apie senstantį jo savininkės karklą! Kiekvienas atliekamas litas ir šviesios svajonės apie gražesnę ateitį, apie seniai laukiamą, daug žadančią pažintį — viskas buvo sukrauta į šią vienintelę puošmeną, barškintą per dieną lakuotais nagučiais į rašomosios mašinėlės klavišus. O, tas nelinksmas viengungės gyvenimas su nuobodulio vakarais, su drungnos arbatos stiklu iš termosos ir dar neišpirktu vekseliu už juodsidabrinę la-putę stiklinėmis akimis...

Susirinkę į mokslo šventovę prasiblaškyti po nuobodus darbo, atitrūkti nuo pilkos tikrovės, pasižvalgyti į kitus ir savęs parodyti, visi šie studentai nenulistamai trypė ilguoju koridorium ten ir atgal, merginos šaudė į šalis akimis, jauni vyrai gaudė jų žvilgsnius.

Koridorius dūzgė. Tryško juokas, palydintis šmaikštų sąmoji. Oras buvo prisotintas kvėpalų, pudros, briliantino ir lengvo flirto tvaiko.

Grįžusi į universitetą ir pasimetusi jo margame sraute, Audrė baugiai dairėsi aplinkui, ieškodama, kur pri- tapti.

Nulydintieji vaikinų žvilgsniai dirgino ją. Jos eigastis įgijo tamprumo ir lengvumo, pasidarė tartum įelektrinta. Ji galvoje atrodanti pakankamai puošni su savo naujuoju megztiniu, aptempian-

čiu jos liekną liemenį. Stengdamasi pabrėžti savo nepriklausomumą, ji atmetė šviesią galvą, o jos užriesta noselė teikė jai išdidumo. Visa jos skulkutė povyza, rodos, šaukte šaukė: "O man kas! Nė kiek man nerūpi! Kiek kas nori, tespokso į mane!"

Staiga ji pastebėjo du jaunuolius, kurie, šnekėdamiesi tarpusavy, žvilgsniais rodė į ją.

Aštri kibirkstėlė spragtelėjo Audrės paširdyje, ir kaitri šiluma nutvilkino ją visą. Vieną tų jaunuolių — tą aukštąjį, švelniomis moteriškomis lūpomis — Audrė iš karto pažino. Ji buvo įsižiūrėjusi jį dar imatrikuliacijos iškilmėse stovintį su rapira prie žalios vėliavos.

Ji taip ir žinojo... Šį vakarą turėjo įvykti kažkas lemtinga! Tai, ko seniai jau ji laukė su nerimu.

Abu jaunuoliai, praeidami pro šalį, primygtinai žiūrėjo į ją. Vieno akys buvo skaidriai mėlynos, šaukiančios į save, kito — tamsios ir jūžlios.

Audrė spaudė sugniauztus kumščius prie krūtinės, ir karštas raudonis išdavikiškai pylė jos veidą.

Tuo tarpu abu vaikinai, nueidami koridorium ir vėl grįždami atgal, kalbėjosi tarpusavyje:

— Tai, brolyti, nekoks šiemet fuksių derlius — tokios jau drėbtinės kaimo magdės.

— Na, o kaip tau ta blondinukė. Va, šita, šita!

— Ar ta pasišiaušusi? Tai kad nieko iš jos nėra. Špilka.

— Nu, nesakyk. Mergytė ir labai verta griečio!

— Kažin... Seksapilio mažoka.

— Mulki! Daug tu išmanai apie seksapilį! Mergytė taip ir virpa visa kaip drebulėlė. Akutės spindi! Žiūrėk, žiūrėk, va sustojo, apsidairė... Matai? Pajuto, kad mudu apie ją šnekam. Tu tik žiūrėk, apsisuko — ir pabėgo į vestibulį.

Studentas Danielius Rauba su perpetine korporantiška juostele, gražiu mergišku veidu ir skaidriai mėlynomis akimis aplaižė lūpas:

— Lik sveikas, Vyta, aš einu. Bandau susipažinti.

Penkto kurso medikas Vy-tas Prišmantas rūpestingai sulaižyta šukuosena, žemės-nis už draugą ir čuplesnis už jį pečiuose, iš nustebimo net žado neteko: žiūrėk tu man, kaip Danas įkauto! Ir dėl ko? Dėl gauruotos provincijos avytės! Be jokiausios išvaizdos! Nagi ir komedijantas!

Pašaipiu žvilgsniu jis nulydėjo Daną, kuris, laviruodamas tarp besistumdančių prie auditorijų pirmamečių studentų, skubiai nusiyrė humanitarų koridorium.

Nužiūrėtoji "fuksiukė", pabėgusi nuo jo žvilgsnio,

stovėjo vestibulyje, prie fakulteto vitrinos, ir nusirašinėjo pasiskelbusių skaityti profesorių pavardes.

Danas, atsistojęs kiek atokiau, valandėlę sekė ją akimis. Mergina dėjos nekreipianti į jį dėmesio.

— Atleiskite, kolege, jei sutrukdysiu...

Mergina nekantriai gūžtelėjo pečiais ir susikaupusi rašėsi toliau. Bet skaidriai mėlynos jaunuolio akys nesiliovė varšėsiuos jį:

— Gal kolegei sunku susigaudyti be reguliavimo? Tokia knygiukštė yra... bendros universiteto taisyklės. Gal galėčiau pasiūlyti? Kolegė lituanistė, taip? Kolegei būtų lengviau susivokti, kurios paskaitos yra privalomos, nors... — jo balse suskambo juokas, — ir naujokėms nepatartina per daug persistengti jas belankant... — Jis kalbėjo pašaipiai, kaip prityręs studentas, jau kiurai perpratęs akademinio gyvenimo menkystę.

Mergina, klausydama jo, pastebimai susigėdo dėl savo "fuksiško" uolumo ir greitai paslėpė bloknatą į megztinuko kišenę, o jaunuolis ir toliau nenuleido nuo jos savo skaidriai mėlyno žvilgsnio, kuriuo it medum tepė ją.

— Gal leisit, kolege... — čia juodvieju žvilgsniai akimirkai susitiko ir sužaibavo: — Gal leiste susipažinti? Studentiška, be ceremonijų ir be pristatymo! — Rauba. Danas. — Jis grakščiai nusilenkė.

Taip juodu susipažino.

Grįžę atgal į koridorių, jie įsiliejo į jo gaudžiančią tėkmę. Pagaliau Audrė pasijuto lygi visiems: atsargiai prilaikydamas alkūnę, greta jos žingsniavo šaunus korporantas! Ir visos merginos lydėjo ją pavydžiais žvilgsniais.

Besikalbėdami jie net nepajuto, kaip po pertraukos visa kleganti studentija sutekėjo į auditorijas, ir jiedu liko vienu du kurčiai nutilusiam koridoriuje su prigesintomis šviesomis.

Jie vaikščiojo ten ir atgal, ir išblizgintas linoleumas, išklotas ant grindų, tildė jų žingsnių aidą.

Danas, apimtas staigaus linksmumo, buvo pilnas jūmorio ir nesivaržydamas iš visko šaipėsi.

O ne, paskaitas lankyti — tai ne jam! Ką gi jis tada nakčia veikė? Semestro pradžioje susirenkį į knygutę parašus — ir dėk kepurę ant galvos! Tesiklauso paskaitų, kas netingi. O jam nuo jų tik galva išpampsta. Semestro gale vėl išplauki horizontan — įskaitų pamedžioti. Ne, skūstis negali, jų fako barzdylos sukalbami! Daugiausia už dūko pasirašinėja!

Audrė klausėsi, pakėlusį Daną nustebusias akis.

— Įsidėmėkite, panele, kiek blogiau su Gudu. Kai kada senis susigalvoja kontrolius. Bet nėra ko per daug jaudintis! Pasiunti vietoj savęs fuksą, ir jis išpyškina, kas reikalinga!

— O kaip egzaminai?

— Ir čia velnias ne toks baisus, kaip jį maliavoja! Kiek stipriau pačiupinėja istorikas. Kietas senis kaip titnagas. Su juo būna rūpestio. Kai kada varinėja po du ir po tris kartus.

— O profesorius šmulkštys?

Danas smagiai nusikvatojo:

— Mūsų "gnostiškai pažintas absoliutas"? O, šito tai, panele, neimkite į galvą! Absurdas! Jam gali tauzyti, ką nori. Svarbiausia — nenu-tilk. Berk žodžius kaip žirnius. Gali paistyti, kaip baronų kirbinę sukrimtai, arba varyk: geri vyrai gerė gerą girą! Penkiolika minučių atkalbėjai poterių — ir uždirbai ketvertą! O dailiajai lyčiai, — čia Danas reikšmingai mirkstelėjo, — pas mūsų filosofą penkiukė visada garantuota.

Viskas, ką Danas kalbėjo, Audrei atrodė nuostabu ir viliojančiai akiplėšiška! Saky-tum, prieš akis vėrėsi slaptingi, neištirti studentiško gyvenimo žemynai.

Skatinamas jos žvilgsnio, kuriame juto ir nustebimą, ir gėrėjimąsi, Danas vis labiau puikavosi prieš mergaitę. Tarsi lenktyniaudamas pats su savimi, įkvėpimo pagautas, jis nešykstėdamas bėrė prieš ją studentiško sąmojo perlus, kurių apščiai buvo prisirankiojęs.

Kupinas išdidumo, pasisakė jau treči metai tarnaujant Vidaus reikalų ministerijoje. Sefas — jų korporacijos fil-listeris, departamento direktorius Dargužas — gal ji girdėjusi? — labai jį remias.

— Kopiu, panele, jau į dvylikąją! O kaip, kolege,

kas link paties svarbiausio? Kaip su korporacija? Ar jau esate apsisprendusi?

Audrė patraukė pečiais ir atviraširdiškai prisipažino:

— Kad man apsisuko galva...

Tada Danas visu įkarščiu puolė ją įtikinėti, kad "Fraternitas lithuanum" esanti pati smagiausia korporacija. O, niekur taip šauniai nešilinksminama, kaip jų alučiuose ir baliuose. Lietuviški užgavėnių blynai, naujame-tiniai pasivažinėjimai rogemis su žvangučiais. Pavasari išvykos garlaiviais į Ka-čerginės pušynus... O idėjos? Taip, taip, be abejo, tai idėjiškiausia korporacija! Jai vienai tepriklausanti ateitis, nes ji — naujo lietuviško aktyvizmo nešėja! Mūsų šūkis "Vienybėje galybė"! O tikslas — Lietuvos ekspansija! — kalbėjo jis, parinkdamas labiausiai sparnuotus, garsiau skambančius žo-džius — amžinus visų korporantiškų konventų bei su-eigų palydovus.

Mes nesislapstome ramioje neutralumo užuovėjoje. Anaipol! Mes esame pasiryžę užkirsti kelią visiems, kas prieš mus! Tai yra tiems, kas tebeskėsta demokrati-zmo baloj, taip sakant — cum laude... Tiksliau pasakius, panele, mes esame tautiškaai susipratūsios studentijos esencija! — Jis pažvelgė į Audrę iš viršaus ir pridūrė patetiškai: — Mes — būsimas tautos elitas! (Bus daugiau)

Vieša Padėka

Visiems mano draugams, kurie mane lankė sunkioje ligoje būnant man ligoninėje ir vėliau namuose. Širdingai dėkoju, mieli mano draugai. Jūs mane ramino- not mano sunkioje ligoje, kas man buvo geriau, negu vaistai. Už tą visą jums esu vi-siems labai dėkingas. Carlis Kamičaitis

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietu- viškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Toronto, Ont.

Susirinkimas ir filmos

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių ir šios draugijos veikla įdomiančių lietuvių susirinkimas įvyks spalio (October) 23 d., sekmadienį, 2.30 val. po pietų. Lietuvių salėj, 160 Claremont St.

Susirinkimo pajvairinimui bus parodyti gauti iš T. Lietuvos filmai.

Visus draugijos narius es prašome pačius dalyvauti ir pasikvieskite kartu dalyvauti savo draugus ar pažįstamus.

Kuopos valdyba

Torontiečių Kronika

Sunkiai serga

J. Dapkūnas susirgo ir randasi St. Michaels ligoninėje.

Draugai ir pažįstami raginami atlankyti, jei sąlygos leidžia.

—o—

Susilaukė šeimos

Pastaruoju laiku eilė jaunų žeimynų padidėjo naujagimiais. Pavyzdžiui, Valenti-

Courtland, Ont.

Kviečiame į Ruošiamą

Suejima su Grįžusiais iš Lietuvos Turistais
Šeštadienį, Spalio-October 15 d.Vieta: Corporation of the Township of Middleton
Courtland, Ont.

Neseniai grįžusieji iš Paryžių Lietuvos turistai sutiko papasakoti ką jie matė ir girdėjo Lietuvoje.

Taipgi bus parodyta

Naujų Lietuviškų Filmų

Delhi, Tillsonburgo, Simcoe, Brantfordo, Londono ir šių apylinkių lietuvius kviečiame atsilankyti.

Pradžią 7 val. vakaro

Rengėjai

ny (Mikšų duktė), Palamary (Strazevičių duktė), Kaptainių ir Yly (jr.) šeimos susilaukė naujagimių.

Pasveikino Kuktorus

Praėjusį šeštadienį Lietuvių svetainėje įvyko gražų balių, suruoštas pasveikinimui J. ir R. Kuktorų su jų 15-tomis vedybinėmis sukak-

tuvėmis, Banketą suruošė jų draugės ir draugai ir giminės.

Visi dalyviai buvo skaniai pavaisinti skania vakariene su užsigėrimais, o jubiliejiniai gavo nuo visų dalyvių dovanų atminčiai.

Kuktorai yra seni Toronto gyventojai, veiklūs lietuvių visuomeniniame veikime. Draugė Kuktorienė yra gera šeiminkė mūsų parengimuose. Ji priklausė prie choro, kol jis gyvavo.

Visi linkime jiems ilgiausią meilę.

Jaunesnieji atbunda

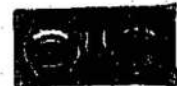
Teko girdėti, kad jaunesnioji lietuvių karta ruošiasi prie parengimo šį mėnesį apie pabaigą. Smulkmenų neteko sužinoti, bet apie tai jie patys painformuos.

Pergyveno penkias sunkias operacijas

Charlis Kamičaitis, senas torontietis, pastaruoju laiku turėjo net penkias operacijas. Dabar jis jaučiasi geriau, bet operacijos paveikė jį regėjimą taip, kad dabar skaityti nebegali, nors jis labai mylėtų.

Savo padėkoj jis dėkoja draugams, kurie atlankė jį. Be abejonės, dabar, kada jis sveikesnis, lankytojai dar

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Išgaminuoja akis, išstiria akty nervus, nuo kurių patenka nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

labiau reikalingi. Pasikalbėti, pasidiskusuoti akių nereikia. Tad kas tikrai galite malonėkit atlankyti draugą kaip galint dažniau.

Rep.

Namas Pardavimui

Bathurst ir Bloor distriktė, Toronte. 6 kambarių su 2 virtuvėm, \$2,000 įmokėti. Kreipkitės LE. 4-7885.

Reikalinga
Namo Prižiūrėtoja

Daktaro gyvenamuose namuose. Jauni vaikučiai. Visi automatiškai aptarnavimo reikmenys. Sunkesniems darbam samdoma penkioms dienoms į savaitę tarnaitė. Reikia žinoti anglų kalbą. Kreipkitės telefonu: BE. 2-2479 (Toronto).

Mr. Joseph Pankowski

Hiram Walker & Sons Limited, Toronto, Ont.
Produktų Pardavėjas

Prieš vestuves ar kokius kitus parengimus kreipkitės pas mane su pilnu pasitikėjimu.

Aš pasirūpinsiu visu kuo ir suteiksiu informacijų, kokių jums reiks.

Telefonas: EM. 4-2131

Ed. Masiokas

Television Service

Visame Toronto mieste ir priemiestiuose

Priimame šaukimus nuo 7 val. ryto iki 11 val. vakaro ir atliekame patarnavimą tą pačią dieną.

Darbas Garantuotas.

Taisome visų rūšių ir firmų

Televizijas, HI-FI, Patefonus (Record Players)
Naujas dalis garantuojame 6 mėnesiams.

Duodame 25% nuolaidą ant naujų Picture Tubes

3604 Dufferin St.

Tel.: ME. 5-5210

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Irengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina.

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W.

TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas · Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 · Telefonas · Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuve

Modern Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta